

OA.0007.1.44.2020

UCHWAŁA Nr XXXII/204/2020

RADY MIASTA ŁAŃCUTA

z dnia 25 listopada 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Miasto Łańcut na lata 2021 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 poz. 713 z późn. zm.), w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.) Rada Miasta Łańcuta uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021 – 2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łańcuta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
Miroslaw Rzeszótko**

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXII/204/2020
Rady Miasta Łańcuta
z dnia 25 listopada 2020 r.

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY MIASTO ŁAŃCUT
NA LATA 2021-2026**

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	5
1.	METODOLOGIA OPRACOWYWANIA STRATEGII	6
2.	KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	7
3.	UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII	8
4.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	11
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁAŃCUTA	14
1.	POŁOŻENIE MIASTA	14
2.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	15
3.	KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY MIASTA	17
3.1.	SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE	17
3.2.	RYNEK PRACY	22
3.3.	WYCHOWANIE I EDUKACJA	23
4.	GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA	30
5.	KULTURA, SPORT I REKREACJA	32
6.	OCHRONA ZDROWIA	34
7.	POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	35
7.1.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI	35
7.2.	POMOC SPOŁECZNA	39
7.3.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	45
III.	KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	46
1.	DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	47
1.1.	WSPIERANIE RODZINY	47
1.2.	WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	56
1.3.	ZDROWIE PSYCHICZNE	61
1.4.	PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	65
1.5.	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	78
1.6.	AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	89
1.7.	PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	95
1.8.	WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA	103
1.9.	REWITALIZACJA SPOŁECZNA	110
1.10.	PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI	114

2.	ANALIZA SWOT	117
3.	MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	120
4.	ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII.....	120
5.	SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII	121
6.	MONITORING	122
7.	EWALUACJA.....	122
7.1.	ZAKRES EWALUACJI.....	122
7.2.	SPOSÓB EWALUACJI.....	123
7.3.	NARZĘDZIA EWALUACJI	123
7.4.	OKRES EWALUACJI.....	123
8.	OCENA RYZYKA.....	123
IV.	WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	124
V.	BIBLIOGRAFIA	127
VI.	SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	129

Wykaz skrótów:

UM – Urząd Miasta

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KPP – Komenda Powiatowa Policji

MDK – Miejski Dom Kultury

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ŁUTW – Łąncucki Uniwersytet Trzeciego Wieku

MZI – Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy

UPS – ustawa o pomocy społecznej

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026¹ jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie miasta Łańcuta. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”².

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,
- rewitalizację społeczną.

¹ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

² Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej miasta Łańcuta.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

1. METODOLOGIA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii wykorzystano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: Art. 16 b, Art. 17, Art. 19.

i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

Dla uzyskania możliwie pełnego obrazu kwestii społecznych w społeczności lokalnej miasta Łańcuta, przyjęto założenie, że partycypacyjno-eksperymentalny proces planowania strategicznego powinien zostać uzupełniony o badania społeczne. Wśród społeczności lokalnej miasta Łańcuta przeprowadzone zostały badania. Celem badań było poznanie opinii mieszkańców odnośnie występujących w Mieście problemów społecznych oraz zaprezentowanie rekomendacji dotyczących możliwości rozwiązywania tychże problemów. Wyniki badań zaprezentowano w rozdziale *Kierunki rozwiązywania problemów społecznych*.

2. KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla miasta Łańcuta jest przyjęta Uchwałą Nr XIV/107/2016 Rady Miasta Łańcuta z dnia 28 stycznia 2016 roku Strategia Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2015-2020. Jest ona dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta w dłuższej perspektywie czasowej. Strategia Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2015-2020 zakreśla najogólniejszą wizję Miasta w przyszłości – pożądaną obraz, do którego zmierza. Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem Strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2015-2020. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta Łańcuta, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łańcuta, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 roku, poz. 920), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - dla gminy oraz opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami⁴ - na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.),
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 278 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 875),
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35),
15. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
16. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 288 z późn. zm.),
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086),
21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.),
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.),
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256),
24. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2020 r. poz. 568),
25. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 284 z późn. zm.),

26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611),
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 695 z późn. zm.),
29. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),
33. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023,
34. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
35. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
36. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
37. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061),
38. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.).

4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łańcuta, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspoźnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długie i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łańcuta wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanymi także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy,
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego,
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę

niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej,

- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej,
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łańcuta wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono: wzrost i konkurencyjność, sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową oraz adaptacyjność zasobów pracy, odpowiedni potencjał infrastruktury, bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, gospodarkę opartą na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego, solidarność i spójność regionalną, poprawę spójności społecznej, sprawne państwo oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

⁵ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łańcuta najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 wraz z „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”.

Programowa zgodność Strategii z:

- „Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”,
- „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”,

stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii.

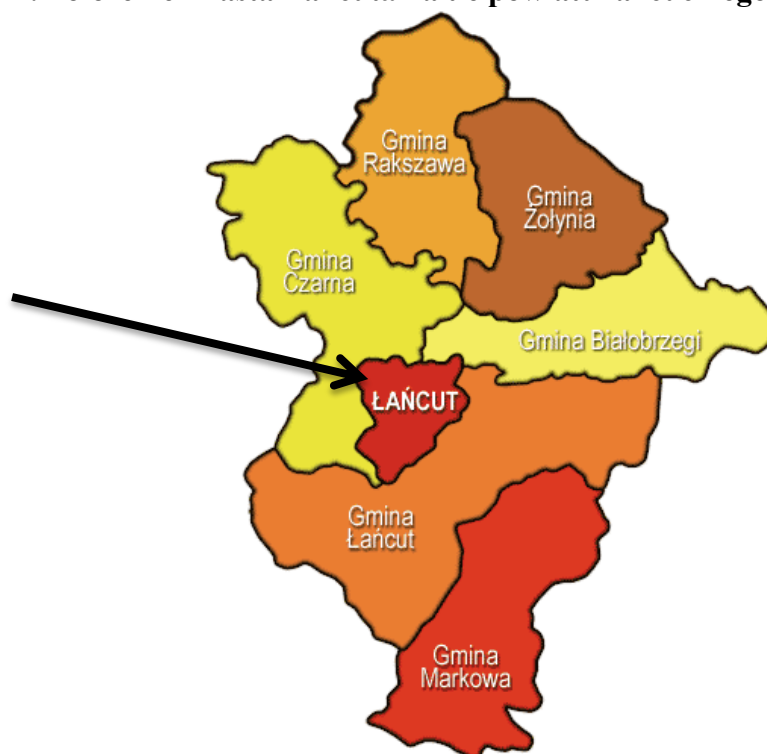

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁAŃCUTA

1. POŁOŻENIE MIASTA

Miaсто Łańcut położone jest w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części województwa podkarpackiego, w powiecie łańcuckim. Łańcut od północy i zachodu graniczy z gminą Czarna, od północnego-wschodu z gminą Białobrzegi, natomiast od południa i wschodu z gminą wiejską Łańcut. Miasto Łańcut zajmuje powierzchnię 19,4 km², co stanowi 4,3% powierzchni powiatu łańcuckiego. Miasto zlokalizowane jest 16 km na wschód od stolicy województwa - Rzeszowa. Przez teren Miasta przebiega autostrada A4 łącząca zachód Europy z Ukrainą.

Rysunek 1. Położenie miasta Łańcuta na tle powiatu łańcuckiego

Źródło: <https://www.podkarpackie.kas.gov.pl/>

Na terenie Łańcuta wydzielonych zostało 5 jednostek pomocniczych, którymi są następujące osiedla: Śródmieście, Wschód, Południe, Przedmieście Grabskie oraz Podzwierzyniec Kąty. Największą, pod względem zajmowanej powierzchni, jednostką pomocniczą Łańcuta jest Osiedle Podzwierzyniec Kąty, natomiast najmniejszą jednostką jest Osiedle Śródmieście.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Liczba ludności na terenie miasta Łańcuta pod koniec 2019 roku wyniosła 17 711 osób (stan na 31.12.2019). Pod względem płci, niewielką przewagę miały kobiety – 52,1% (9 229 osób), a liczba mężczyzn równa była 8 482 osobom (tj. 47,9% ogółu ludności). W okresie 2017-2019 liczba mieszkańców Miasta zmniejszyła się o 66 osób (tj. o 0,4%).

Tabela 1. Liczba mieszkańców miasta Łańcuta z podziałem na płeć w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019
Ogółem	Osoba	17 777	17 738	17 711
mężczyźni	Osoba	8 512	8 467	8 482
	%	47,9	47,7	47,9
kobiety	Osoba	9 265	9 271	9 229
	%	52,1	52,3	52,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

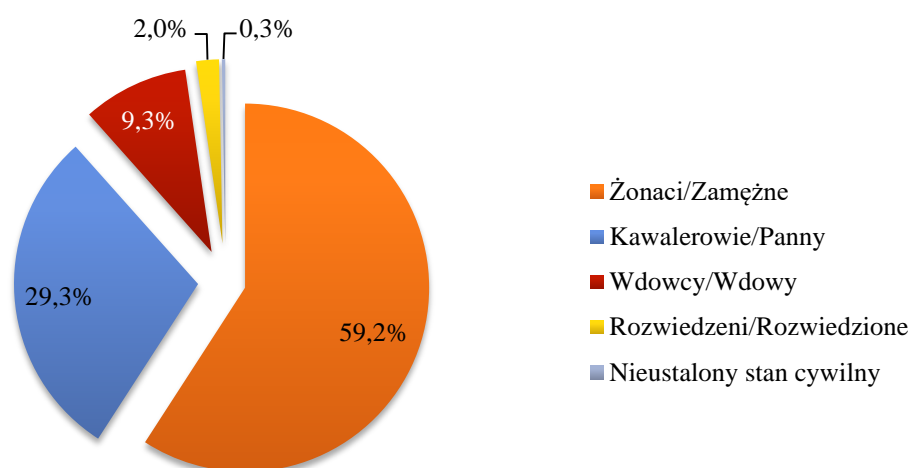
Współczynnik feminizacji dla Łańcuta wynosi 109, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 109 kobiet. Wskaźnik ten jest nieco wyższy w porównaniu do wskaźnika feminizacji w województwie podkarpackim, który kształtuje się na poziomie 104.

Mieszkańcy Łańcuta zawarli w 2019 roku 73 małżeństwa, co oznacza, że zostało zawartych 4,12 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to mniejsza wartość w porównaniu do powiatu łańcuckiego oraz województwa podkarpackiego, gdzie wynosi ona 5,1.

Z danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku wynika, iż 29,3% mieszkańców Łańcuta jest stanu wolnego, 59,2% żyje w małżeństwie, 2,0% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,3% to wdowy/wdowcy. Stan cywilny mieszkańców obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców miasta Łańcuta

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Wskaźnikiem dodatkowo obrazującym dynamikę zmian w strukturze demograficznej jest wskaźnik przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Łańcutie ujemny i wynosi -11, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -0,62 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich trzech lat ujemny przyrost naturalny odnotowany został jednokrotnie, w 2019 roku.

Tabela 2. Przyrost naturalny dla miasta Łańcuta w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
urodzenia żywe ogółem	195	184	171
zgony ogółem	161	180	182
przyrost naturalny ogółem	34	4	-11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zarejestrowano łącznie 199 zameldowań oraz 270 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla miasta Łańcuta wynosiło -71. Warto zaznaczyć, że jest to najwyższe saldo migracji od 2017 roku. Odnotowano 117 zameldowań do wsi oraz 166 wymeldowań ze wsi – daje to saldo wynoszące -49. W porównaniu do 2018 roku zauważalny jest wzrost zameldowań do miasta oraz spadek wymeldowań z miasta. Szczegółowe informacje dotyczące salda migracji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Migracje na pobyt stały według typu i kierunku w mieście Łańcut

wyszczególnienie		2017	2018	2019
miasto	zameldowania	90	65	82
	wymeldowania	102	138	104
	saldo	-12	-73	-22
wieś	zameldowania	147	136	117
	wymeldowania	154	109	166
	saldo	-7	27	-49
zagranica	zameldowania	8	6	11
	wymeldowania	1	-	-
	saldo	7	6	11
zameldowania ogółem		245	207	199
wymeldowania ogółem		257	247	270
saldo migracji		-12	-40	-71

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

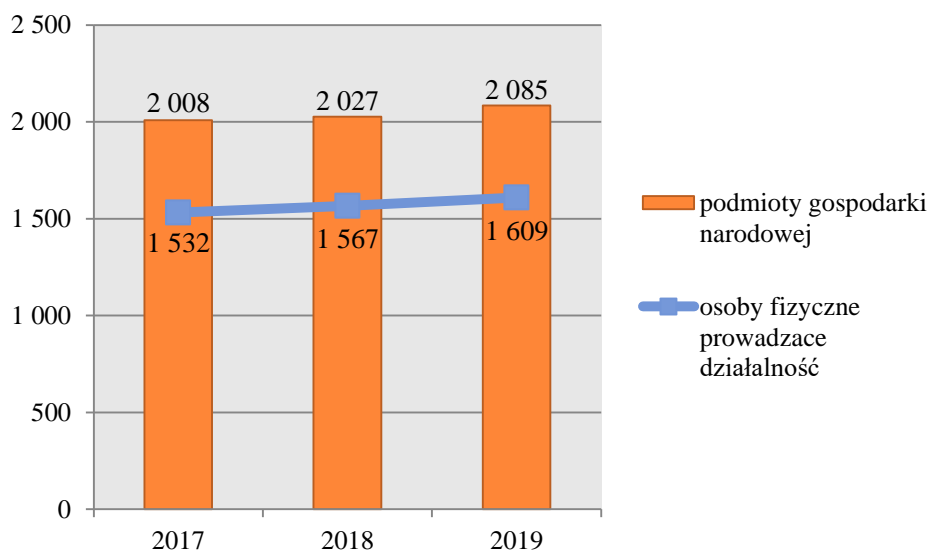
3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY MIASTA

3.1. SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Łańcut pod koniec 2019 roku zarejestrowanych było 2 085 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 1 609. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku, kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 1 567, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 2 027. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w mieście Łańcut uległa systematycznemu zwiększeniu – w porównaniu do 2017 roku wzrost wyniósł 3,8%.

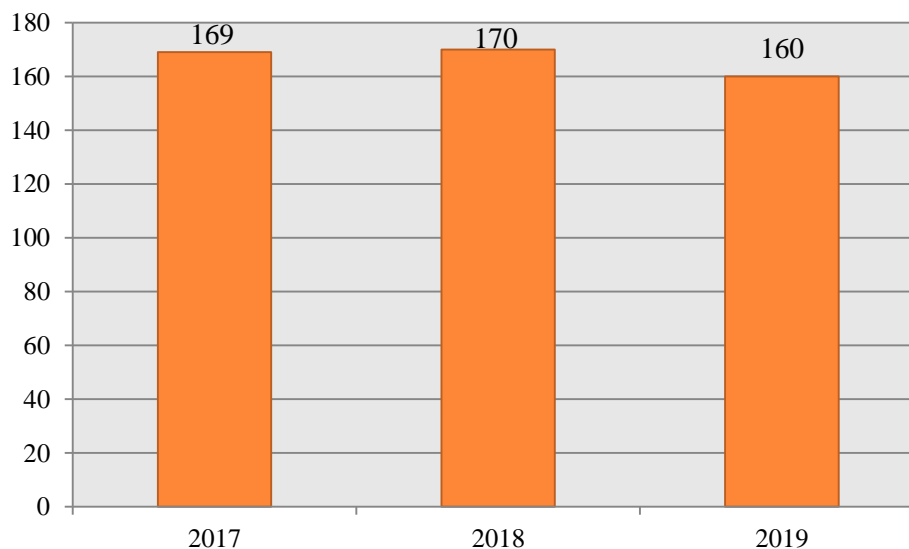
Wykres 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Łańcuta w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Spośród łącznej liczby podmiotów gospodarczych, jako nowo zarejestrowane figurowało 160 podmiotów. W 2018 roku podmiotów tych zostało zarejestrowanych nieco więcej – 170, a w 2016 roku – 169. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2017-2019 zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Łańcutie koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych włączając w to motocykle (418 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (222 podmioty), opieka zdrowotna i pomoc społeczna

(174 podmioty) oraz przetwórstwo przemysłowe (162 podmioty). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (1 podmiot) oraz górnictwem i wydobywaniem (3 podmioty).

Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w mieście Łańcut (stan na koniec 2019 roku)

SEKCJA	LICZBA PROWADZONYCH DZIAŁALNOŚCI
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	418
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	222
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	174
przetwórstwo przemysłowe	162
budownictwo	150
transport i gospodarka magazynowa	122
informacja i komunikacja	77
pozostała działalność usługowa	74
edukacja	56
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	38
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	29
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	25
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	14
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	8
górnictwo i wydobywanie	3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w mieście Łańcut według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 2 090 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest 69, natomiast średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników – 24. Na terenie Miasta znajduje się także jedno duże przedsiębiorstwo zatrudniające 250-999 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Łańcuta według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne,
- subwencja ogólna,
- dotacje celowe z budżetu państwa (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych).

Dochodami Gminy mogą być również:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

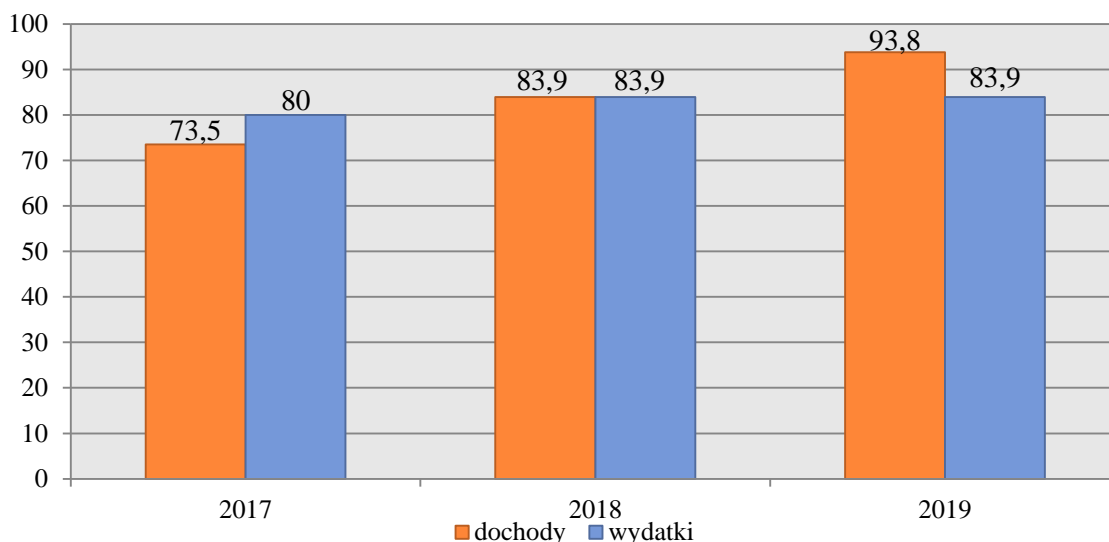
- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego,
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego,
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia,
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,

- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w Ustawie o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 tj.
 - a) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
 - b) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;

Struktura wydatków Miasta na przestrzeni lat 2017-2019 wykazuje tendencję wzrostową – od 2017 roku nastąpił zarówno wzrost wydatków (o 3,9 mln), jak i dochodów (o 20,3 mln). Jednocześnie możemy zauważyć, że dochody Miasta w 2019 roku znacznie przewyższają jej wydatki.

Wykres 4. Dochody i wydatki Miasta ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)

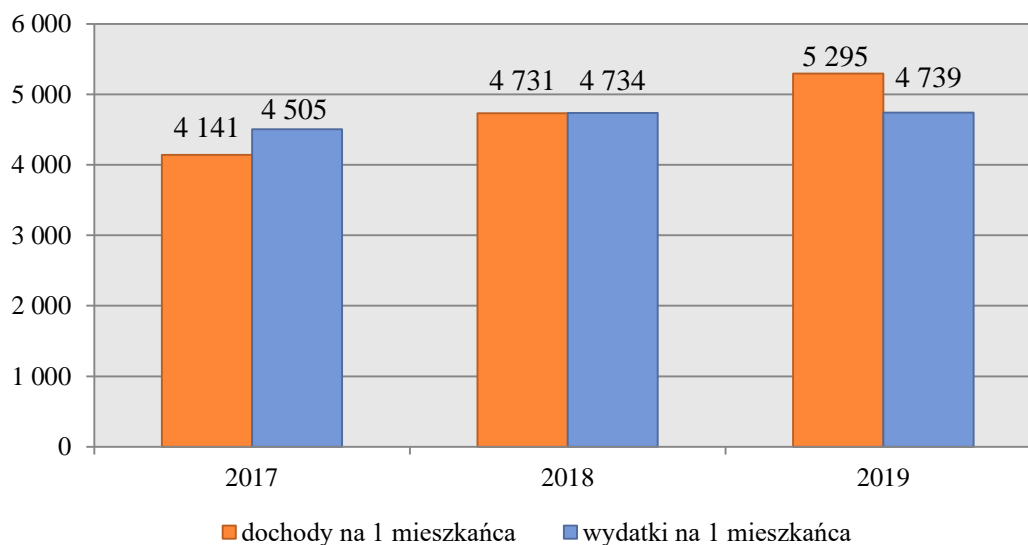

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochody Miasta w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 5 295 zł, natomiast wydatki – 4 739 zł. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił wzrost zarówno dochodów (o 1 154 zł), jak i wydatków (o 234 zł) Miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 5. Dochody i wydatki Miasta na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3.2. RYNEK PRACY

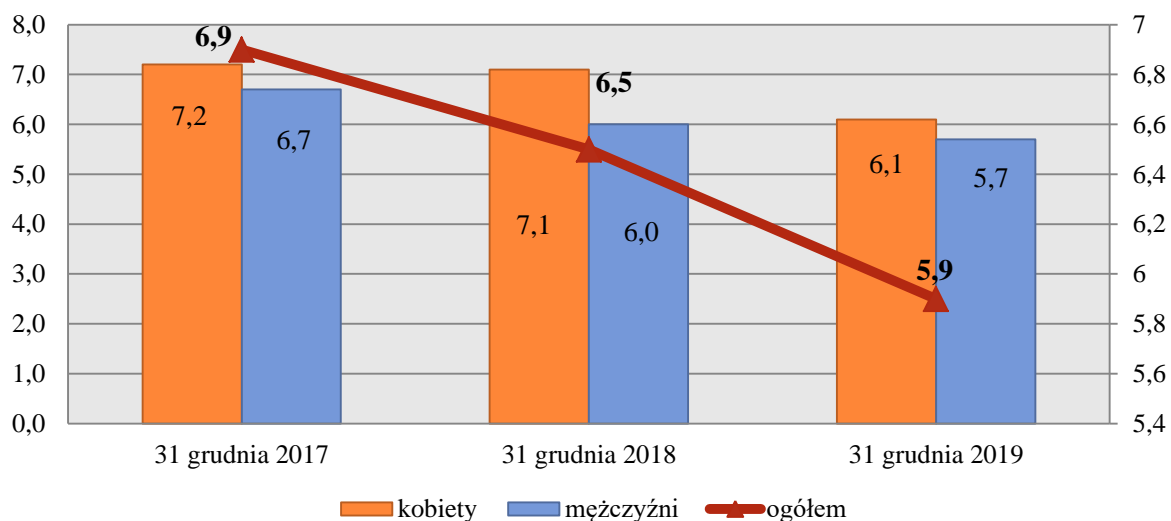
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 w Łańcutu przedstawia się następująco:

- 17,5% jest w wieku przedprodukcyjnym - do 19 roku życia;
- 58,4% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 20-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 20-64;
- 24,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (dla kobiet jest to 60 lat i więcej, natomiast dla mężczyzn 65 lat i więcej).

Na przestrzeni lat 2017-2019 obserwowany jest znaczny spadek udziału bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Pod koniec 2017 roku udział kształtował się na poziomie 6,9%, pod koniec 2019 roku spadł natomiast do 5,9%. W tym okresie liczba bezrobotnych kobiet była nieco większa, niż liczba bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 6. Udział bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2019 (w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

3.3. WYCHOWANIE I EDUKACJA

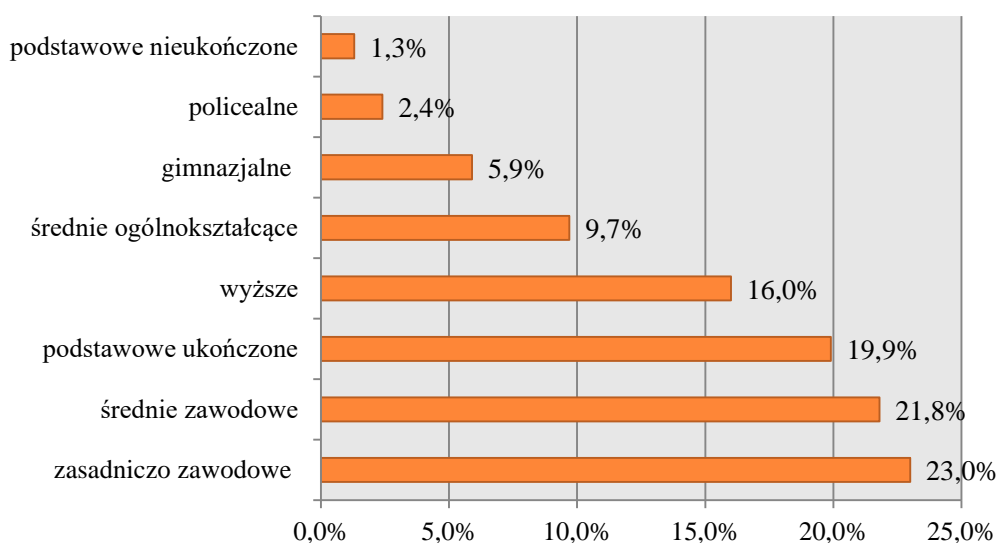
Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców Łańcuta przedstawia się następująco:

- 16,0% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 2,4% wykształcenie policealne,
- 9,7% średnie ogólnokształcące,
- 21,8% średnie zawodowe,
- 23,0% zasadnicze zawodowe,
- 5,9% gimnazjalne,
- 19,9% podstawowe ukończone,
- 1,3% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy Łańcuta mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Łańcucie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (21,2%) oraz średnie zawodowe (20,9%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (29,7%) oraz średnie zawodowe (22,8%).

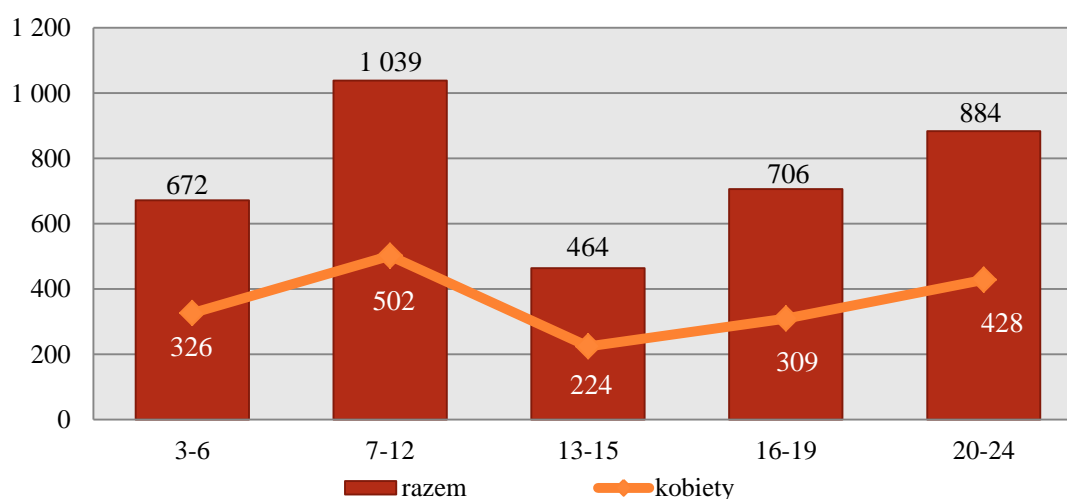
Wykres 7. Poziom wykształcenia mieszkańców Łańcuta

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 3 765 mieszkańców Łańcuta. Rozpatrując kwestię ludności Miasta z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (1 039 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lat (884 osoby), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (706 osób). Ludność Miasta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8. Ludność miasta Łańcuta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie miasta Łańcuta funkcjonują 4 publiczne szkoły podstawowe oraz 5 publicznych przedszkoli:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. ks. Jana Twardowskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. 10 Pułku Strzelców Konnych,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Pawła II,
- Przedszkole Miejskie Nr 1,
- Przedszkole Miejskie Nr 2,
- Przedszkole Miejskie Nr 3,
- Przedszkole Miejskie Nr 4,
- Przedszkole Miejskie Nr 5.

Na terenie Łańcuta znajduje się ponadto 9 przedszkoli niepublicznych, 5 szkół ponadpodstawowych oraz 1 szkoła muzyczna I i II stopnia. W zasobach infrastruktury społecznej Miasta znajdują się 2 żłobki dysponujące 30 miejscami oraz niepubliczne żłobki dysponujące 91 miejscami i klub dziecięcy z 12 miejscami.

W roku szkolnym 2018/2019 wychowaniem przedszkolnym objętych było 891 dzieci, w tym 543 w przedszkolach publicznych oraz 348 w przedszkolach niepublicznych. W porównaniu do roku szkolnego 2017/2018 liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym uległa zmniejszeniu o 14 wychowanków. W roku szkolnym 2018/2019 w publicznych przedszkolach liczba etatów nauczycieli wyniosła 52,08 – to o 1,53 etatów więcej w stosunku do roku poprzedniego, natomiast liczba etatów stanowisk administracyjnych i obsługi była równa 56,04.

Tabela 5. Edukacja przedszkolna w Łańcucie

	2017/2018	2018/2019
liczba uczniów z przedszkoli miejskich	537	543
liczba uczniów z przedszkoli niepublicznych	345	348
liczba etatów nauczycieli	50,55	52,08
liczba etatów stanowisk administracyjnych i obsługi	55,93	56,04

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Łańcut w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2017/2018

W roku szkolnym 2018/2019 do szkół podstawowych uczęszczało 1 546 uczniów – to o 215 więcej niż w roku poprzednim, natomiast do III klas gimnazjum 182 uczniów – to o 190 mniej niż w roku szkolnym 2017/2018. Najwięcej uczniów uczęszczało do Szkoły

Podstawowej nr 2 (641 osób), natomiast najmniej do Szkoły Podstawowej nr 1 (161 osób). Liczba etatów pedagogicznych w roku szkolnym 2018/2019 wyniosła 201,40, natomiast liczba etatów administracyjnych i obsługi – 57,57. W stosunku do roku poprzedniego liczba etatów nauczycieli wzrosła o 13,42.

Tabela 6. Edukacja szkolna w Łańcut

	2017/2018	2018/2019
liczba uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1	60	161
liczba uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 2	602	641
liczba uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 3	349	375
liczba uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 4	320	369
liczba uczniów III klas gimnazjum	372	182
liczba etatów nauczycieli	187,98	201,40
liczba etatów stanowisk administracyjnych i obsługi	58,86	57,57

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Łańcut w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2017/2018

Kształceniem specjalnym w roku szkolnym 2018/2019 objętych zostało 44 uczniów ze szkół podstawowych, natomiast kształceniem indywidualnym 10 dzieci. W roku szkolnym 2017/2018 powyższym kształceniem zostało objętych 42 uczniów, a indywidualny tok nauczania miało 8 osób.

W roku szkolnym 2018/2019 z dożywiania w szkołach w ramach stołówek korzystało łącznie 926 uczniów, w tym dla 51 posiłek był refundowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W porównaniu do roku poprzedniego liczba uczniów korzystających z dożywiania była wyższa o 2 osoby, a z refundowanych posiłków skorzystało o 16 uczniów więcej. Koszt funkcjonowania stołówek szkolnych w 2019 roku wyniósł 1 278 773,68 zł – to o 176 348,87 zł więcej niż w roku poprzednim.

W każdej ze szkół podstawowych funkcjonowały świetlice szkolne, z których łącznie w roku szkolnym 2018/2019 korzystało 544 uczniów – w stosunku do roku poprzedniego liczba ta zwiększyła się o 44 osoby. Świetlice szkolne w omawianym roku składały się łącznie z 10 sal, 18 grup, w których pracowało 21 wychowawców. Szczegółowo zostało to przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania świetlic szkolnych w Łańcutie

Nazwa szkoły	Liczba sal		Liczba grup		Liczba uczniów		Liczba wychowawców	
	2017/ 2018	2018/ 2019	2017/ 2018	2018/ 2019	2017/ 2018	2018/ 2019	2017/ 2018	2018/ 2019
Szkoła Podstawowa nr 1	1	2	2	4	29	103	3	4
Szkoła Podstawowa nr 2	5	3	6	6	226	211	7	6
Szkoła Podstawowa nr 3	1	1	4	4	125	100	6	6
Szkoła Podstawowa nr 4	3	4	4	4	120	130	4	5
RAZEM	10	10	16	18	500	544	20	21

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Łańcut w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2017/2018

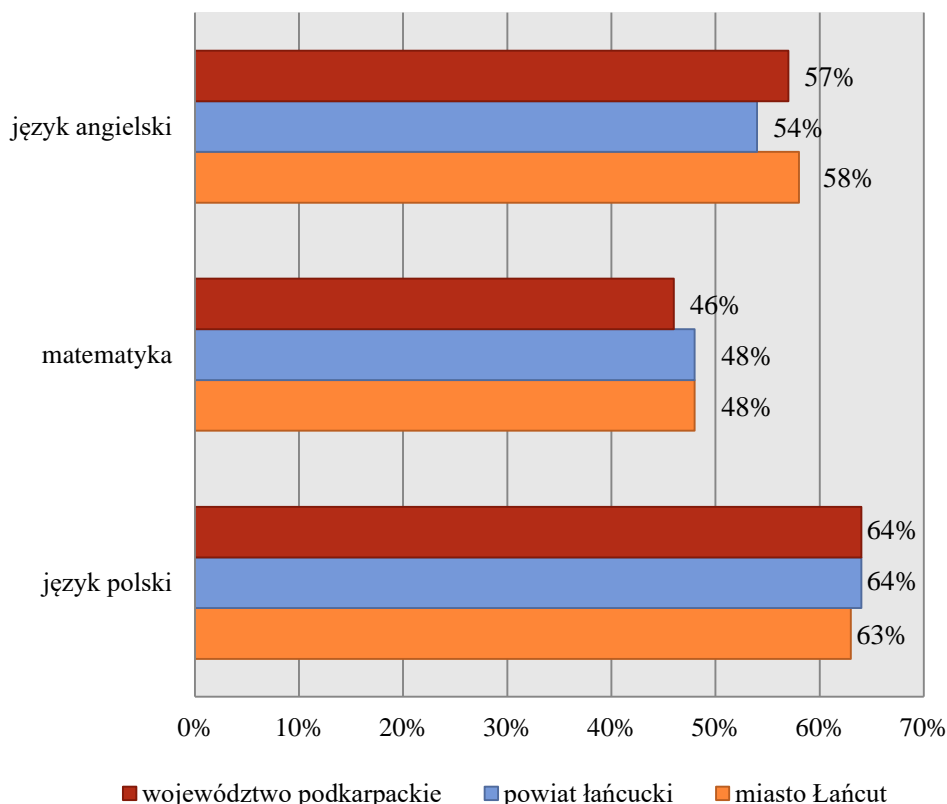
Miasto Łańcut realizuje obowiązek dowozu uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Łączny koszt dowozu wyniósł 178 450,72 zł. W roku szkolnym 2018/2019 dowozem objętych było 22 uczniów, w tym:

- umowy z opiekunami, którzy dowożą dzieci prywatnym środkiem transportu (7 uczniów) – 11 490 zł,
- zlecenie dowozu zewnętrznemu wykonawcy (11 uczniów) – 148 960,22 zł,
- dotacje celowe dla ośrodków Caritas Wysoka (3 uczniów) – 18 000 zł.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z miasta Łańcuta, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Łańcuta uzyskali podobne wyniki do uczniów z powiatu i województwa ze wszystkich przedmiotów, jednak w stosunku do uczniów z całego województwa uczniowie z Łańcuta prezentowali się nieco lepiej z matematyki oraz języka angielskiego, natomiast nieco gorzej z języka polskiego. Różnice są jednak bardzo niewielkie i kształtują się na poziomie zaledwie 1-2 pp.

Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku uczniów z terenu miasta Łańcuta, powiatu łańcuckiego i województwa podkarpackiego

Źródło: <https://www.oke.krakow.pl/>

Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 z późn. zm.) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy

poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego⁶.

W 2017 roku subwencja oświatowa wyniosła 12 868 354 zł, w 2018 roku kształtowała się na poziomie 13 401 707 zł, natomiast w 2019 roku była ona równa 14 039 678 zł.

W roku szkolnym 2018/2019 szkoły podstawowe z terenu Łańcuta brały udział w licznych programach oraz projektach:

- Szkoła Podstawowa nr 1:
 - Ogólnopolski program „Akademia Bezpiecznego Puchatka”,
 - „Pięć Porcji Zdrowia”,
 - „Mleko, warzywa i owoce w szkole”,
 - „Żyj z pasją”,
 - Szkolny Klub Sportowy.
- Szkoła Podstawowa nr 2:
 - Ogólnopolski program „Akademia Bezpiecznego Puchatka”,
 - „Mleko, warzywa i owoce w szkole”,
 - „Nie pal przy mnie, proszę”,
 - „Matematyka z klasą”,
 - „Wielka mapa Polski”,
 - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”,
 - „Trzymaj Formę”,
 - Szkolny Klub Sportowy,
 - Projekt Szkolnych Młodzieżowych Ośrodków Koszykówki,
 - „Rozwijanie Kompetencji Kluczowych Uczniów”,
 - „Odporni”.
- Szkoła Podstawowa nr 3:
 - „Rozwijanie Kompetencji Kluczowych Uczniów”,
 - „Mleko, warzywa i owoce w szkole”,
 - „Nie pal przy mnie, proszę”,
 - „Trzymaj Formę”,
 - „Archipelag skarbów” – program profilaktyczny,

⁶ <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>

- „Znajdź właściwe rozwiązanie”,
 - „Moje dziecko idzie do szkoły”,
 - „Dobrze Cię widzieć”,
 - „Rodzina - Rodzinie”,
 - „Młodzież i dzieci od dziś bezpieczni w sieci”
 - „Jak bezpiecznie korzystać z telefonu komórkowego. Stalking, cyberprzemoc, smsy Premium”.
- Szkoła Podstawowa nr 4:
- „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”,
 - „Czytam, bo lubię”,
 - „Jesteśmy uczniami Szkoły Jana Pawła II”.

4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w mieście Łańcutie to 5 973 nieruchomości (stan na koniec 2018 roku). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Mieście w 2018 roku kształtowała się na poziomie 85,3 m², co jest wartością większą w porównaniu do całego województwa podkarpackiego, gdzie kształtowała się na poziomie 82,0 m². Na przestrzeni lat 2016-2018 możemy zauważyć spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych i jednocześnie odnotowany został wzrost liczby mieszkań.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w mieście Łańcutie w latach 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba mieszkań	5 842	5 921	5 973
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	85	85,4	85,3
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	1 986	1 735	1 380

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Stopień wyposażenia budynków w instalacje techniczno-sanitarne w mieście Łańcutie jest bardzo dobry, gdyż większość mieszkań posiada dostęp do podstawowych instalacji np. wodociągu, ustępu spłukiwanego, czy łazienki. Na 5 973 mieszkań w 2018 roku:

- 99,6% mieszkań przyłączonych było do wodociągu,
- 98,8% mieszkań wyposażonych było w ustęp spłukiwany,
- 97,8% mieszkań posiadało łazienkę,
- 88,4% mieszkań korzystało z centralnego ogrzewania.

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Miasta w 2019 roku prowadzone było na podstawie wieloletniego *Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasta Łańcuta na lata 2015-2020*, którego podstawowymi celami było:

- zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Miasta,
- poprawa warunków zamieszkiwania najemców mieszkaniowego zasobu Miasta,
- racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

Na koniec 2019 roku mieszkaniowy zasób Miasta składał się z 32 lokali socjalnych (planowo do końca 2020 roku ma ich być 38) oraz 73 pozostałych lokali mieszkalnych, których w perspektywie czasowej ma być 104. Wymienione lokale socjalne były własnością:

- Miasta Łańcuta – 22 budynki,
- Wspólnot Mieszkaniowych – 7 budynków,
- Budynki, w których ułamkową własnością zarządza Miejski Zarząd Budynków – 3 budynki.

W przypadku mieszkań ogółem większość należała do Miasta Łańcuta i Wspólnot Mieszkaniowych. Stan mieszkaniowego zasobu miasta Łańcuta w 2019 roku określa tabela poniżej.

Tabela 9. Stan mieszkaniowego zasobu miasta Łańcuta w 2019 roku

określenie własności zarządzanych budynków mieszkalnych	lokale mieszkalne ogółem	w tym lokale socjalne
budynki będące w całości własnością miasta Łańcuta	46	22
budynki będące własnością Wspólnot Mieszkaniowych	46	7
budynki, w których ułamkową własnością zarządza MZB	12	3
budynki zarządzane przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Łańcutie	1	-

Źródło: Raport o stanie Gminy Miasto Łańcut za 2019 rok

5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną na terenie Miasta prowadzi między innymi Miejski Dom Kultury wraz z filiami na Osiedlu Podzwierzyniec - Kąty oraz na Osiedlu Przedmieście, które dbają o upowszechnianie kultury i ożywianie lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych w Gminie Miasto Łańcut. W strukturach MDK w 2019 roku prężnie pracowały cztery zespoły taneczne, zespół muzyczny, kapela ludowa, kapela biesiadna, koło miłośników fotografii Fotoklub, Koło Liryczne Wena, Dziecięce Kółko Plastyczne, Galeria, kino „Gabinet”, Kino za Rogiem, Podkarpacka Agencja Turystyczna oraz ciągle rozwijająca się telewizja „TV Łańcut”. W MDK oprócz zespołów i kół zainteresowań prowadzonych przez zatrudnionych instruktorów odbywały się również warsztaty modelarskie, zajęcia z nauki śpiewu, zajęcia taneczne zumbi i rytmiki oraz warsztaty taneczne dla osób niepełnosprawnych. W 2019 roku Miejski Dom Kultury zorganizował i współorganizował blisko 130 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło około 45 tysięcy osób. W MDK odbyło się ponad 30 wydarzeń zewnętrznych, szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży. W ramach MDK na Przedmieściu działa świetlica dla dzieci i młodzieży, która mieści się w Domu Strażaka. Czynna jest ona od poniedziałku do piątku w godz. 16.00-20.00, w zależności od potrzeb również w soboty i niedziele. Dzieciom i młodzieży oraz dorosłym korzystającym ze świetlicy oferuje się uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć, m.in.:

- zajęcia plastyczno-techniczne: rysowanie, malowanie, wycinanie, haftowanie,
- zajęcia dydaktyczne: zabawy słowne, krzyżówki, rebusy, gry planszowe,
- zajęcia rekreacyjno-ruchowe: tenis stołowy, piłkarzyki, fitness,
- zajęcia z wykorzystaniem środków audiowizualnych: oglądanie bajek, filmów, programów edukacyjnych, tematycznych, gier komputerowych.

Świetlica wykorzystywana jest nie tylko jako miejsce spotkań dzieci i młodzieży, ale różnych grup społecznych, takich jak: seniorzy, malarze, itp. W placówce organizowane są imprezy przystosowane do preferencji i gustów lokalnych mieszkańców i spełniania ich oczekiwań.

Filia MDK Podzwierzyniec czynna jest od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-20.00. Wśród aktualnie działających kół oraz klubów można wyróżnić:

- Klub Seniora,
- Klub brydżowy,
- Ochotnicza Straż Pożarna,

- Zumba dla dzieci,
- Kółko plastyczne,
- Fitness,
- Zumba,
- Zajęcia rytmiczno-taneczne dla dzieci,
- Klub szachowy,
- grupa akrobatyczna,
- Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Dnia 3 października 2019 roku odbyła się już 13 Inauguracja roku akademickiego Łańcuckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Promocją i upowszechnianiem czytelnictwa, popularyzacją literatury, udzielaniem informacji oraz profesjonalną pomocą użytkownikom w poszukiwaniu wiadomości zajmuje się Miejska Biblioteka Publiczna w Łąncucie wraz z dwoma filiami. W ramach działalności Biblioteki mieszkańcy mogą uczestniczyć w spotkaniach autorskich, promocjach książek, wieczorach poetyckich, wernisażach i wystawach. W 2019 roku Miejską Bibliotekę Publiczną w Łąncucie odwiedziły łącznie 51 273 osoby, wypożyczono w sumie 107 859 książek oraz 3 421 zbiorów audiowizualnych. Najliczniejszą grupę użytkowników Biblioteki stanowiły osoby uczące się – 2 373, następnie osoby pracujące – 1 000 oraz pozostali w liczbie 1 677 osób.

W Łąncucie znajduje się również filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rzeszowie, która jest publiczną placówką oświatową. Biblioteka służy w szczególności potrzebom kształcących się i doskonalących nauczycieli, studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela oraz słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli. Zbiory Biblioteki wykorzystywane są także przez studentów kierunków niepedagogicznych, uczniów klas maturalnych, a także inne osoby i młodzież szkolną.

Popularyzacją rekreacji, organizacją zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych zajmuje się w Łąncucie Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek tworzy ponadto bazę dla rozwoju sportu i wypoczynku oraz prowadzi wypożyczalnię sprzętu sportowo-turystycznego.

Na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w Łąncucie składają się następujące obiekty:

- hala sportowa,
- sala fitness,
- pływalnia kryta,

- basen otwarty,
- moje boisko ORLIK 2012,
- place zabaw,
- stadion,
- sztuczne lodowisko,
- kort tenisowy,
- boisko do gry w boule,
- boisko do siatkówki plażowej,
- boisko do beach soccera,
- boisko sportowe ul. Partyzantów,
- siłownia Street Workout Park,
- skate-park.

W Łańcucie działa wiele stowarzyszeń i klubów sportowych, a dokładnie 8 stowarzyszeń kultury fizycznej, 4 stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej, 11 uczniowskich klubów sportowych oraz 2 stowarzyszenia zwykłe.

Łańcut jest to miasto charakteryzujące się dużą atrakcyjnością pod względem turystycznym ze względu na występujące liczne zabytki. Jednym z najważniejszych jest Zamek Lubomirskich i Potockich z XVII wieku. Wśród innych zabytków wyróżnić można również: Synagogę z 1761 roku, Zespół poklasztorny Dominikanów z przełomu XV i XVI w., Kościół farny p.w. św. Stanisława Biskupa oraz zabytkowe wille i dworki z XIX i XX w. Liczba zabytków znajdujących się na obszarze Miasta jest jednak znacznie większa.

6. OCHRONA ZDROWIA

W Mieście funkcjonuje „Centrum Medyczne w Łańcucie” Sp. z o.o., które sprawuje całodobową opiekę lekarską i pielęgniarską w oddziałach szpitalnych i ratunkowym, poradniach specjalistycznych, gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej oraz poprzez rehabilitację, profilaktykę i promocję zdrowia. Szpital św. Michała Archanioła dysponuje 269 łózkami na 15 oddziałach. Rocznie hospitalizuje średnio 12 tysięcy pacjentów, co stanowi 1/6 mieszkańców powiatu łańcuckiego. W placówce działa 27 poradni specjalistycznych, w tym: chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chorób sutka, chorób zakaźnych, dermatologiczna, diabetologiczna, endokrynologiczna, geriatryczna,

gruźlicy i chorób płuc, ginekologiczno-położnicza, hepatologiczna, kardiologiczna, leczenia bólu, leczenia uzależnień, logopedyczna, nefrologiczna, neurologiczna, neonatologiczna, okulistyczna, otolaryngologiczna, nabytych niedoborów odpornościowych, preluksacyjna, proktologiczna, rehabilitacyjna, urologiczna, wad postawy, zdrowia psychicznego oraz zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Z danych GUS wynika, iż w 2019 roku na terenie Miasta funkcjonowały dwie przychodnie podlegające samorządowi terytorialnemu – ich liczba jest niezmienna od 2017 roku. W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2019 roku udzielono łącznie 264 345 porad – ich liczba w porównaniu do 2017 roku zmniejszyła się o 4,7%. W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w 2019 roku udzielono 144 058 porad – liczba ta w porównaniu do 2017 roku zmniejszyła się o 1,1%. Na terenie Miasta znajduje się 12 aptek ogólnodostępnych – liczba osób na jedną aptekę to 1 476. Powyższe dane obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10. Ochrona zdrowia na terenie miasta Łańcuta w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	277 288	270 210	264 345
liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	145 673	145 730	144 058
liczba przychodni podlegających samorządowi terytorialnemu	2	2	2
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	8 889	8 869	8 856
liczba aptek ogólnodostępnych	12	12	12
liczba osób przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną	1 481	1 478	1 476

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

7. POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

7.1. WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej,

kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁷. Oprócz wspomnianych, ważną rolą omawianych instytucji jest dostawa usług, nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem⁸.

Roczny program współpracy miasta Łańcuta z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego na rok 2020 przyjęty został Uchwałą Nr XX/131/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 grudnia 2019 roku. Głównym celem Programu jest określenie zasad i form współpracy miasta Łańcuta z organizacjami pozarządowymi, które wzmocnią rolę organizacji w realizacji zadań publicznych, podniosą ich skuteczność i efektywność oraz jakość prowadzonych przez nie działań. Celami szczegółowymi Programu Współpracy miasta Łańcuta z organizacjami pozarządowymi na 2020 rok są:

- zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej Łańcuta,
- stworzenie przyjaznego środowiska dla tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców i ich otoczenia,
- tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej,
- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, w tym przestrzeń publiczną, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- poprawa współpracy międzysektorowej pomiędzy sektorem pozarządowym, a administracją publiczną,
- promocja działalności pożytku publicznego, środowiska organizacji pozarządowych oraz ich integracji i rozwoju,
- promocja i rozwój wolontariatu.

⁷ J. Oniszczyk, *Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy*, s. 269.

⁸ M. Yaziji, J. Doh, *Organizacje pozarządowe a korporacje*, s. 15.

W 2020 roku Miasto planuje zlecić realizację następujących zadań publicznych:

1. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 65 000 zł:
 - działania artystyczne i kulturalne – 50 000 zł,
 - organizacja koncertów muzycznych w Łańcucie – 15 000 zł.
2. Kultura fizyczna – 280 000 zł:
 - wspieranie działalności Klubów Sportowych – 130 000 zł,
 - umowy promocyjne na realizację zadań z zakresu sportu – 150 000 zł.
3. Pomoc społeczna – 65 000 zł:
 - posiłki dla osób potrzebujących – 65 000 zł.
4. Oświata i wychowanie – 20 000 zł:
 - dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół – 20 000 zł.
5. Ochrona Zdrowia – 175 000 zł:
 - prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży – 55 000 zł,
 - organizacja wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym – 40 000 zł,
 - prowadzenie zajęć sportowych i imprez towarzyszących dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom – 40 000 zł,
 - organizacja różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży – 18 000 zł,
 - prowadzenie zajęć tanecznych dla dzieci i młodzieży – 5 000 zł,
 - organizacja imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia – 7 000 zł,
 - różne formy aktywizacji seniorów z elementami promocji zdrowia – 10 000 zł.

Na terenie Miasta działają poniższe organizacje pozarządowe:

- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych. Koło Gminne z siedzibą w Łańcucie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Miejski w Łańcucie,
- Polski Związek Sybiraków Zarząd w Łańcucie,
- Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd w Łańcucie,
- Ogólnopolski Związek Żołnierzy Batalionów Chłopskich Koło w Łańcucie,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Terenowe Nr 4 Powiatu Łańcuckiego w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych,
- Stowarzyszenie Łańcucki Uniwersytet Trzeciego Wieku,

- Stowarzyszenie „Związek Muzeów Wnętrz i Zespołów Rezydencjonalnych” w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej Miasta Łańcuta,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Łańcuckiej,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Łańcuckiej,
- Towarzystwo Pomocy Św. Brata Alberta Koło w Łańcucie,
- Łańcuckie Towarzystwo Muzyczne w Łańcucie,
- Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Łańcucie,
- Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko-Gminny w Łańcucie,
- Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Zenona Brzeskiego w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Łańcucie,
- Ochotnicza Straż Pożarna Łańcut,
- Ochotnicza Straż Pożarna Łańcut Podzwierzyniec,
- Ochotnicza Straż Pożarna Łańcut Przedmieście,
- Łańcuckie Stowarzyszenie Oświatowe,
- Łańcucki Klub Motocyklowy Horda Łańcut,
- Łańcuckie Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Artystycznej „GEST”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Młodzieży Specjalnej Troski w Łańcucie,
- Klub Krótkofalowców SP8PCF przy Liceum Ogólnokształcącym w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Taneczne Art. Dance,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca Łańcut w Łańcucie,
- Stowarzyszenie „Wychowanie i Resocjalizacja”,
- Polski Związek Głuchych Oddział Łańcucki w Łańcucie,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podkarpacki Koło Powiatowe w Łańcucie,
- Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Henryka Sienkiewicza w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Koło w Łańcucie,
- Łańcuckie Towarzystwo Tenisowe,

- Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Technikum Mechanizacji Rolnictwa w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Junaczek i Junaków – Weteranów Pracy Wcielonych Przymusowo do brygad Roboczych Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” (1948-1955),
- Stowarzyszenie Obrony i Rozwoju Polski Koło nr 1 w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Zespołu Szkół Nr 1 im. Janusza Korczaka,
- Stowarzyszenie Wychowanków i Przyjaciół Szkoły Podstawowej nr 4 i Gimnazjum nr 2 w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Rozwoju Zespołu Szkół nr 2 im. Jana Kochanowskiego,
- Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Kultury i Sztuki „W Kręgu Pogranicza” w Łańcucie,
- Koło 10 Pułku Strzelców Konnych w Łańcucie,
- Łańcuckie Towarzystwo Cyklistów w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Krokus” w Łańcucie,
- Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa Rzeczypospolitej Polskiej - Koło w Łańcucie,
- Stowarzyszenie Krav Maga Poland w Łańcucie,
- Stowarzyszenie EKO-DAR w Łańcucie.

7.2. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie. Według Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie zatwierdzonego Uchwałą Nr XXVI/167/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 3 czerwca 2020 roku, *Ośrodek realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące:*

1. *Pomocy społecznej;*
2. *Świadczeń rodzinnych;*
3. *Pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych;*

4. *Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;*
5. *Kombatantów oraz niektórych osób będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;*
6. *Przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
7. *Innych zadań wynikających z przepisów prawa.*

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Na koniec 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcutcie zatrudnionych było 38 pracowników, w tym: kierownik Ośrodka – 1 osoba, Dział Finansowo-Księgowy: główny księgowy/kierownik – 1 osoba, samodzielny księgowy – 1 osoba, Dział Organizacyjno-Administracyjny: kierownik działu – 1 osoba, pomoc administracyjna – 1 osoba, sprzątaczką – 1 osoba, Dział Pomocy Środowiskowej: kierownik działu – 1 osoba, pracownicy socjalni – 10 osób, starszy referent – 1 osoba, pracownik wykonujący usługi

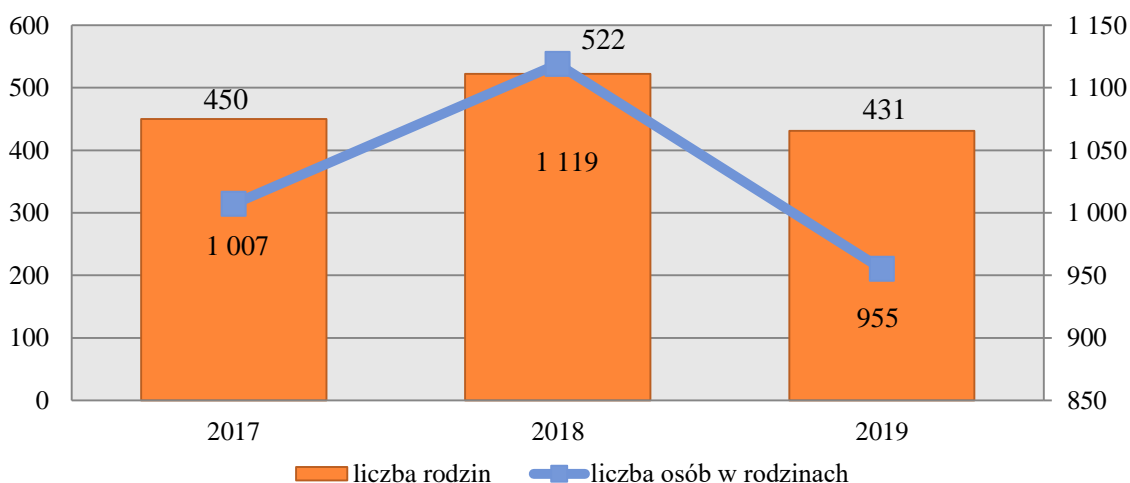

opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 10 osób, Asystent rodziny – 1 osoba, Dział Świadczeń Rodzinnych: kierownik działu – 1 osoba, pracownicy działu – 8 osób. Po zmianie Statutu w czerwcu 2020 r. Ośrodkiem kieruje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok wynika, iż Ośrodek spełniał ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

Możemy zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Łańcutcie na przestrzeni lat 2017-2019 uległa zmniejszeniu. W 2019 roku z pomocy skorzystało 431 rodzin – to o 4,2% mniej niż w 2017 roku oraz o 17,4% mniej niż w 2018 roku. Ogółem 5,51% mieszkańców miasta Łańcuta jest objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – w porównaniu do roku poprzedniego zauważalny jest spadek o 0,89 pp.

Wykres 10. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w mieście Łańcutcie w latach 2017-2019

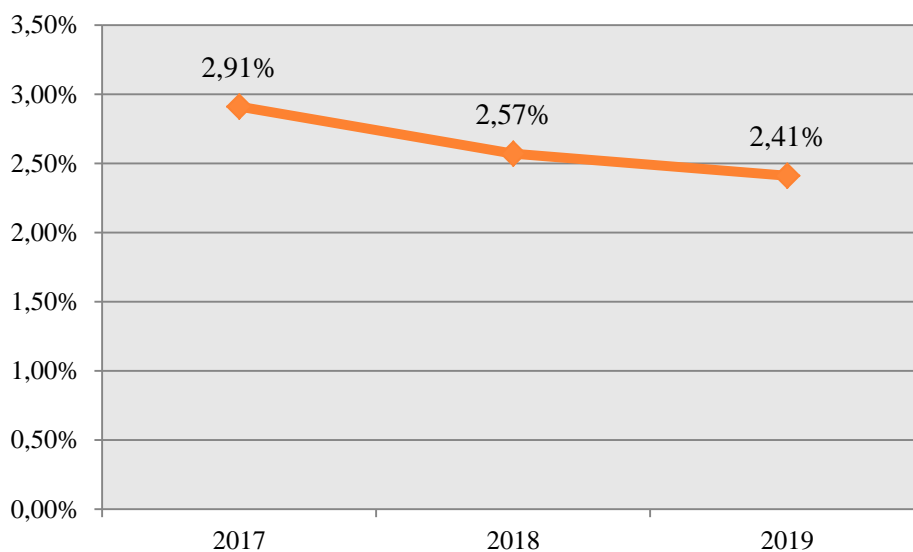

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2017-2019 wartość tego wskaźnika zmniejszyła się z 2,91% w 2017 roku, do 2,41% w 2019 roku. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

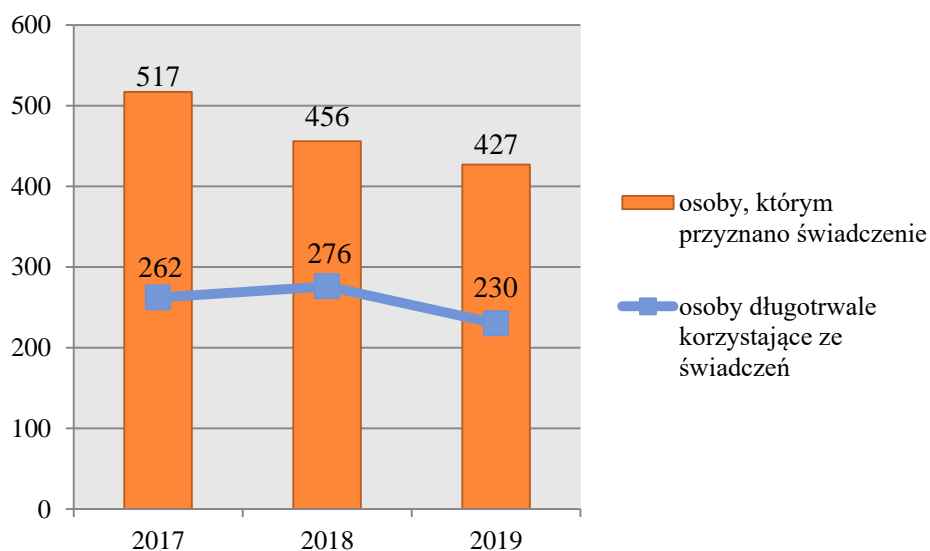
Wykres 11. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku świadczenie pomocy społecznej zostało przyznane 427 osobom – w porównaniu do 2017 roku liczba ta zmniejszyła się o 90 osób. W przypadku długotrwale korzystających ze świadczeń liczba ta osiągnęła poziom 230 osób. Osoby długotrwale korzystające ze świadczeń w stosunku do ogółu osób, którym przyznano świadczenie stanowią aż 53,9%.

Wykres 12. Liczba osób, którym przyznano świadczenie, liczba osób długotrwale pobierająca świadczenie w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 i 2018 rok

Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2019 roku są widoczne – mężczyźni stanowili 39,6% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, natomiast kobiety – 60,4%.

Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć

pleć	2017	2018	2019
kobiety	170	166	139
mężczyźni	92	110	91
ogółem	262	276	230

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 i 2018 rok

Z pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych w 2019 roku skorzystało 285 osób, natomiast w postaci świadczeń niepieniężnych 156 osób. Wśród korzystających z pomocy społecznej, zauważyć można spadek liczby rodzin zarówno w przypadku świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. W roku 2019 liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych w porównaniu do 2017 roku spadła o 11,8%. W przypadku świadczeń niepieniężnych zauważalny jest spadek liczby rodzin, który wyniósł 41,2% (w stosunku do 2017 roku).

Tabela 12. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Łańcucie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	2017		2018		2019	
	osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny
świadczenia pieniężne	327	313	291	281	285	276
świadczenia niepieniężne	210	153	186	133	156	90

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 i 2018 rok

W 2019 roku w mieście Łańcucie najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (191 rodzin), bezrobocie (153 rodziny), niepełnosprawność (128 rodzin) oraz ubóstwo (126 rodzin).

Tabela 13. Powody udzielania świadczeń w latach 2017-2019 roku – liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

Lp.	powód udzielenia świadczeń	2017	2018	2019
1	ubóstwo	199	166	126
2	bezrobocie	197	169	153
3	niepełnosprawność	156	145	128
4	długotrwała lub ciężka choroba	238	221	191
5	alkoholizm	43	39	39
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	17	22	22
	w tym wielodzietność	13	19	18
7	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	74	64	60
	w tym rodziny niepełne	36	30	27
	w tym rodziny wielodzietne	13	12	15
8	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	2	1
9	przemoc w rodzinie	3	4	6
10	bezdomność	13	12	8
11	sieroctwo	1	1	1
12	narkomania	5	3	5
13	zdarzenia losowe	3	11	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

W 2019 roku przeprowadzono wywiady środowiskowe z 1 188 osobami. Liczba osób, z którymi przeprowadzono takie wywiady w porównaniu do 2017 zmalała o 13%, natomiast w stosunku do 2018 roku zwiększyła się o 2,3%.

Tabela 14. Liczba osób i osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w latach 2017-2019

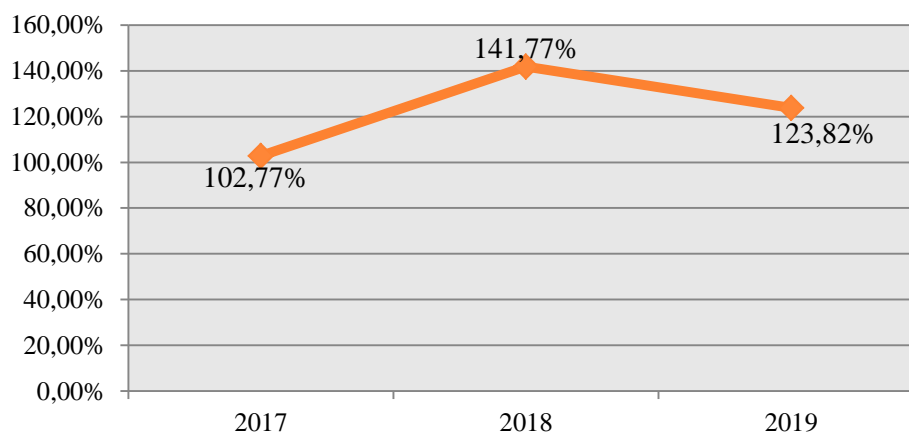
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	1 366	1 161	1 188
liczba rodzin ogółem	432	585	431
liczba osób w rodzinach	923	1 017	955

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2019 roku na poziomie 123,82%. W porównaniu do 2018 roku wskaźnik ten zmalał o 17,95 pp.

Wykres 13. Wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

7.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie miasta Łańcuta. Należą do nich:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Łańcucie,
- Komenda Powiatowa Policji w Łańcucie,
- Sąd Rejonowy,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe,
- Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Krokus” w Łańcucie,
- grupa AA „Watra” i „Odnowa”,
- grupa Al-Anon,
- Świetlica Socjoterapeutyczna Caritas w Łańcucie,
- Łańcucki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- charakterystyka dziedziny, skali problemu i działań interwencyjnych (rozdział Podstawowe informacje o dziedzinie, skali problemu i działań interwencyjnych),
- analiza SWOT⁹,
- charakterystyka głównych obszarów problemowych (rozdział Obszary problemowe),
- wskazanie najważniejszych obszarów powiązań (rozdział Korelacje).

Podkreślenia wymaga ostatni wymieniony element analizy diagnostycznej – wskazuje on na komplementarność dziedzin planowania strategicznego, zarówno w zakresie podmiotowym jak i funkcjonalnym. W tym celu określone zostały korelacje, powiązania międziedziedzinowe z uwzględnieniem obszarów funkcjonowania Miasta nie objętych zakresem Strategii (np. mieszkalnictwo, edukacja) oraz działalności instytucji nieprowadzonych przez miasto Łańcut.

W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu zawierająca charakterystykę planowanych do realizacji działań. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, źródła finansowania oraz wytyczne dla monitorowania realizacji celów.

Cel strategiczny:

Sprawny, odpowiedni do potrzeb, system rozwiązywania problemów społecznych w mieście Łańcutcie.

POPRZEZ

podejmowanie interwencji w odpowiedzi na problemy mieszkańców w Mieście.

TAK, ABY

interwencja uwzględniała charakter i skalę problemów oraz optymalizowała wykorzystywanie dostępnych zasobów.

⁹ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

1. DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

1.1. WSPIERANIE RODZINY

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Miasta w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie, który służy pomocą rodzinom z miasta znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2019 roku pomocą społeczną zostało objętych 128 rodzin z dziećmi – to o 12 rodzin mniej niż w 2018 roku oraz o 11 mniej niż w roku 2017. Najczęściej pomocy społecznej udzielano rodzinom z 1 dzieckiem (54 rodziny), 2 dzieci (39 rodzin) oraz 3 dzieci (27 rodzin).

Tabela 15. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ogółem rodziny z dziećmi:	139	553	140	572	128	526
o liczbie dzieci :						
1	53	169	57	194	54	179
2	58	235	52	210	39	160
3	21	107	25	130	27	138
4	6	34	4	23	5	27
5	0	0	1	7	2	14
6	1	8	1	8	1	8
7 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań w Gminie Miasto Łańcut za 2019 rok

W 2019 roku pomocą społeczną zostało objętych 29 rodzin niepełnych z dziećmi – to o 3 rodziny mniej niż w 2018 roku oraz o 7 mniej niż w roku 2017. Najczęściej pomocy społecznej udzielano rodzinom niepełnym z 1 dzieckiem (14 rodzin), natomiast najrzadziej z 3 dzieci (4 rodziny) oraz 4 lub większą ilością dzieci (4 rodziny).

Tabela 16. Rodziny niepełne z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2017-2019

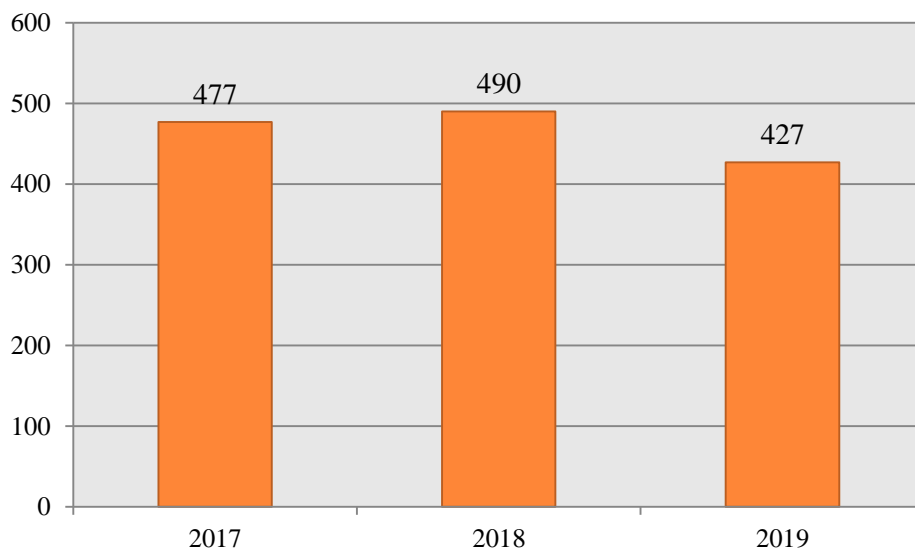
wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ogółem rodziny niepełne z dziećmi:	36	107	32	106	29	99
o liczbie dzieci: 1	17	40	13	33	14	36
2	14	45	12	39	7	22
3	4	17	4	16	4	19
4 i więcej	1	5	3	18	4	22

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań w Gminie Miasto Łańcut za 2019 rok

Na poniższym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2019 roku korzystało średnio 427 rodzin, czyli o 12,8% rodzin mniej niż w roku 2018 oraz o 10,5% mniej niż w roku 2017.

Wykres 14. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ skorzystało 1 225 rodzin, w 2018 roku – 1 333 rodziny, natomiast w 2019 roku – 2 003 rodziny. W porównaniu do poprzednich lat zauważalny jest wzrost rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła w 2019 roku 13 809 375 zł – w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 40,8%, natomiast w stosunku do 2017 roku wzrosła o 35,8%.

Tabela 17. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	1 225	1 333	2 003
kwota świadczeń (zł)	10 167 578	9 808 224	13 809 375

Źródło: Raport o stanie Gminy Miasto Łańcut za 2019 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

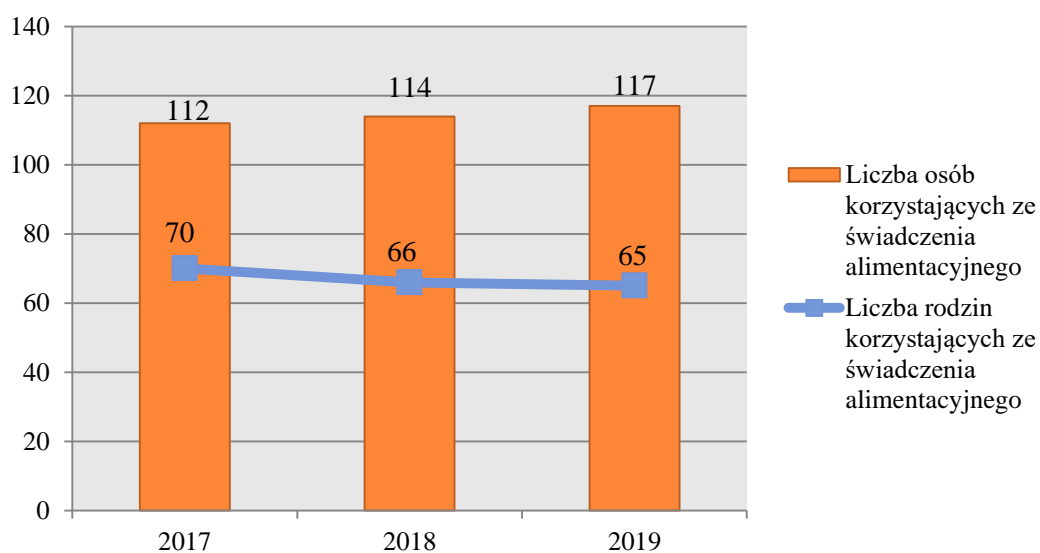
- do 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bezterminowo.

Osoba uprawniona oznacza osobę uprawnioną do otrzymywania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł (od 1.10.2020 r. będzie to kwota 900 zł). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów tytułem wykonawczym jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 65 rodzin, na łączną kwotę 587 650 zł. W porównaniu do lat poprzednich możemy zauważyć minimalny wzrost liczby osób korzystających z tego świadczenia. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 15. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017-2019

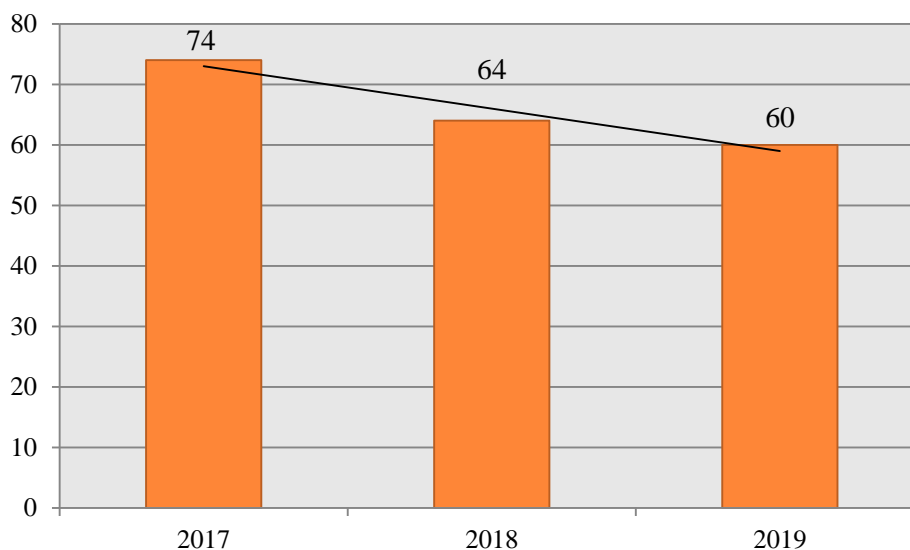

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin, którym została udzielona pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi. W 2019 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 60 rodzin, w tym rodziny niepełne stanowiły 45%, natomiast rodziny wielodzietne 25%. W stosunku do roku 2017 to o 18,9% rodzin mniej, natomiast w porównaniu do 2018 roku – o 6,2% mniej.

Wykres 16. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy ekonomicznym.

W latach 2017-2019 zatrudniony był jeden asystent rodziny. Liczba rodzin, które korzystały z jego usług wynosiła kolejno: 17 rodzin w roku 2019, 17 rodzin w roku 2018 oraz 12 rodzin w roku 2017. Wsparciem asystenta w 2019 objęto 72 osoby w rodzinie – liczba ta w porównaniu z latami wcześniejszymi uległa zwiększeniu. W rodzinach objętych wsparciem w 2019 roku wychowywało się 44 dzieci – to o 5 więcej niż w 2018 roku oraz o 15 więcej niż w 2017 roku.

Tabela 18. Liczba rodzin, osób w rodzinach i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017-2019

2017			2018			2019		
liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba dzieci
12	49	29	17	63	39	17	72	44

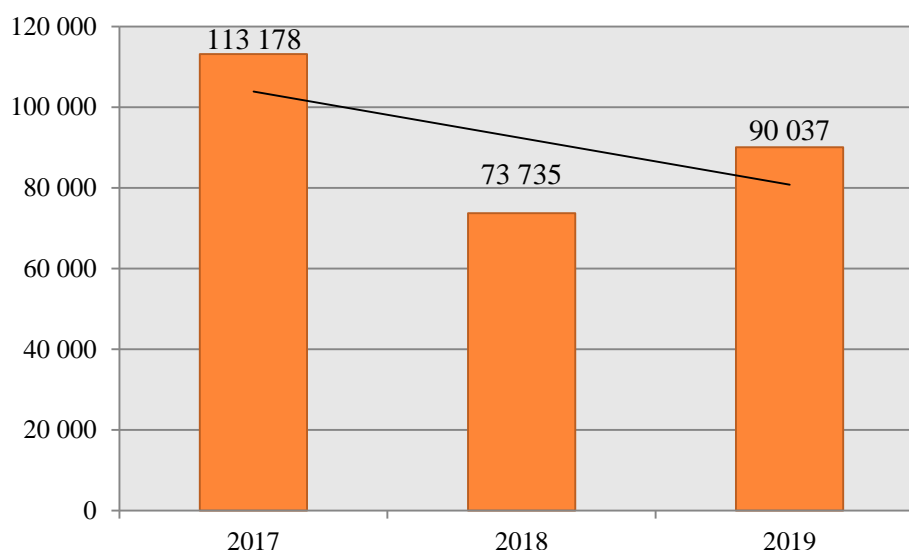
Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań w Gminie Miasto Łańcut za 2019 rok

W roku 2019 w Łańcucie nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 14 dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 90 037 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej w porównaniu do roku 2018 wzrosła o 22,1%, natomiast w stosunku do 2017 roku zmniejszyła się o 20,4%. W 2019 roku w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 1 dziecko.

Wykres 17. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Uczniom z terenu Miasta udzielane jest wsparcie w postaci stypendiów. W 2019 roku na stypendia i zasiłki szkolne przeznaczono kwotę 31 300 zł. W omawianym roku przyznano pomoc materialną łącznie 68 uczniom.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie, chcąc zapewnić wsparcie środowiskowe dzieciom i młodzieży, współpracuje z działającymi na terenie Miasta placówkami oświatowymi (publicznymi i niepublicznymi), Świetlicą Socjoterapeutyczną „Caritas”, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Łańcucie, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą

Rejonową, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi w zakresie pomocy rodzinie.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące wśród mieszkańców miasta Łańcuta wzięło udział 13 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Udzielone przez nich odpowiedzi stanowią ważne podłoże do zaplanowania działań profilaktycznych i pomocowych dla rodzin z Łańcuta. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań.

- Rodziny z miasta Łańcuta najczęściej zgłaszają pracownikom MOPS następujące potrzeby: finansowe, wsparcie w trudnościach osobistych oraz wsparcie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych. Najrzadziej z kolei zgłaszana jest pomoc w zorganizowaniu i zapewnieniu dziecku specjalistycznej pomocy.
- Do największych problemów społecznych występujących wśród rodzin z Łańcuta większość respondentów zaliczyło bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz bezrobocie. Znaczna część badanych wskazała również na ubóstwo, alkoholizm, problemy związane ze starzeniem się oraz niepełnosprawność. Z deklaracji badanych wynika, że wśród rodzin nie występuje w znacznym natężeniu problem narkomanii, bezdomności oraz złych warunków mieszkaniowych.
- Jak wynika z deklaracji badanych, największym problemem społecznym występującym wśród dzieci i młodzieży jest zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców/opiekunów – wskazało na to 85% badanych. Istotnym problemem w opinii wielu ankietowanych jest także agresja i przemoc.
- Zebrany materiał badawczy wykazał, że sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo poprawiłaby przede wszystkim edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, a także zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, pomoc w znalezieniu pracy oraz profilaktyka w zakresie uzależnień i przemocy.
- Działania jakie powinny być podejmowane w odpowiedzi na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież z Łańcuta to głównie pedagogizacja rodziców, promowanie zdrowego trybu życia, rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców/opiekunów oraz ograniczony dostęp do specjalistycznego wsparcia.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- edukacja (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży),
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem),
- wsparcie osób niepełnosprawnych (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu),
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcjonalności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewycięzania sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.
2	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.
3	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.
4	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.
5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.
6	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.
7	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem.
8	Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.
9	Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świątlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świątlicy Socjoterapeutycznej, liczba podjętych działań wspierających jej działalność.
10	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
11	Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów, liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	Placówki oświatowe, Świetlica Socjoterapeutyczna, NGO, MDK, PCPR.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.2. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

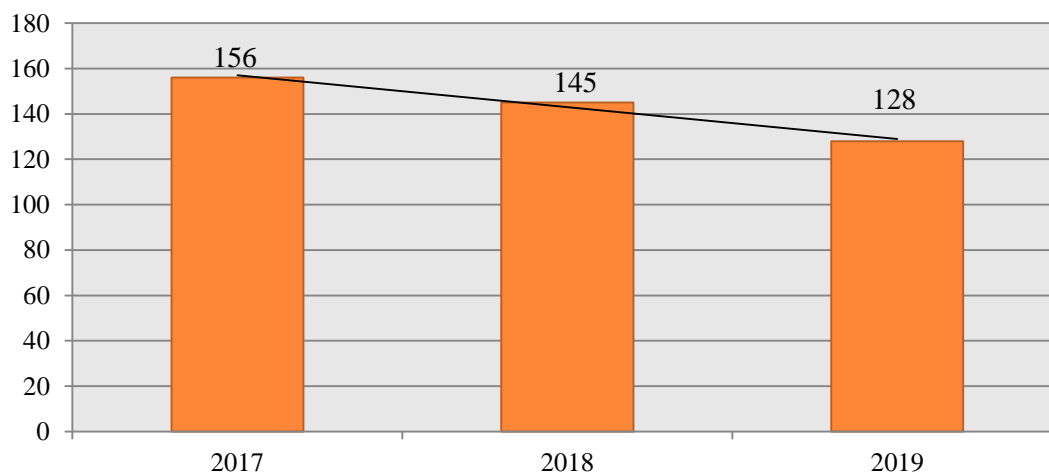
Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

Analizując problemy społeczne, które były zauważalne na obszarze miasta Łańcuta, zwrócono także uwagę na zjawisko niepełnosprawności. W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 128 rodzin. Warto zwrócić uwagę na to, iż niepełnosprawność jako powód udzielenia pomocy i wsparcia znalazła się na trzecim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie w Mieście w 2019 roku. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu. W stosunku do 2017 roku nastąpił spadek o 17,9%.

Wykres 18. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie różnorodną formą pomocy (UPS) objęto 153 osoby niepełnosprawne, w tym:

- 25 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 76 osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 31 osób o lekkim stopniu niepełnosprawności,
- 21 dzieci do 16 roku życia, zaliczone do osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił wzrost przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. W 2017 roku udzielono 1 503 świadczenia na łączną kwotę 229 959 zł, w 2018 roku liczba świadczeń wyniosła 1 596 na kwotę 252 232 zł, natomiast w 2019 roku przyznano 1 651 świadczeń na kwotę 312 647 zł. W ciągu omawianego okresu liczba świadczeń wzrosła o 9,8%, a kwota świadczeń o 36%.

Tabela 19. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	1 503	1 596	1 651
kwota świadczeń (zł)	229 959	252 232	312 647

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 2 333 świadczenia dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. W porównaniu do roku 2018 liczba świadczeń uległa zwiększeniu o 9%. Kwota powyższych świadczeń w 2019 roku wyniosła 442 568 zł – w stosunku do 2017 roku zwiększyła się o 43,9%.

Tabela 20. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	2 010	2 141	2 333
kwota świadczeń (zł)	307 530	338 413	442 568

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 2 249 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 2 281, natomiast w 2017 roku – 2 254. Kwota powyższych świadczeń w 2019 roku wyniosła 426 355 zł – w stosunku do 2017 roku była wyższa o 23,6%.

Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	2 254	2 281	2 249
kwota świadczeń (zł)	344 862	360 524	426 355

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osobom niepełnosprawnym z terenu Miasta udzielone zostaje wsparcie między innymi w postaci zasiłków okresowych. W 2019 roku udzielono 6 zasiłków okresowych z tytułu niepełnosprawności, w 2018 roku – 7, natomiast w 2017 roku – 12. Kwota powyższych świadczeń w 2019 roku to 6 776 zł – w stosunku do 2018 roku była ona wyższa o 23,1%.

Tabela 22. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób	12	7	6
kwota świadczeń (zł)	6 715	5 055	6 776

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Według danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności do końca 2019 roku wydano orzeczenia o stopniu i rodzaju niepełnosprawności dla 307 osób niepełnosprawnych (o 132 osoby więcej niż w 2018 roku), w tym: 153 kobiety oraz 154 mężczyzn. Spośród liczby orzeczonych w 2019 roku osób niepełnosprawnych 26,7% pracuje, natomiast 73,3% pozostaje bez pracy. Struktura stopnia niepełnosprawności przedstawia się następująco:

- 94 osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 140 osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,

- 73 osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Większość orzeczonych w 2019 roku osób niepełnosprawnych jest w wieku 60 lat lub starszych (143 osoby) lub ma 41-59 lat (100 osób). W wieku 16-25 lat jest 23 niepełnosprawnych, natomiast 26-40 lat ma 41 osób.

Należy pamiętać, że są to dane tylko z jednej instytucji orzekającej (o stopniu niepełnosprawności orzeka również ZUS, KRUS oraz komisje lekarskie dla służb mundurowych). Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku w Łańcutie zamieszkiwało 1 845 osób niepełnosprawnych.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące wśród mieszkańców miasta Łańcuta wzięło udział 205 dorosłych mieszkańców. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie niepełnosprawności.

- 5% osób doznało wykluczenia społecznego ze względu na niepełnosprawność.
- W środowisku 21% badanych osoby niepełnosprawne z powodu swojej sytuacji życiowej doświadczyły odrzucenia.
- 30% dorosłych mieszkańców uważa, że infrastruktura techniczna Miasta jest dostosowana do osób niepełnosprawnych w niewielkim lub żadnym stopniu.
- W niewielkim lub żadnym stopniu dostosowanie infrastruktury technicznej do osób niepełnosprawnych ocenia 44% osób zamieszkujących Osiedle Podzwierzyniec Kąty, 32% ankietowanych z Osiedla Przedmieście Grabskie, 30% osób z Osiedla Południe, 28% ze Śródmieścia oraz 25% z Osiedla Wschód.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i architektonicznych,
- wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby

z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy osób po przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP,

- aktywność i integracja społeczna seniorów – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie,
- ubóstwo – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów,
- zdrowie – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację i dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.	Liczba zorganizowanych lub dofinansowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
2	Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, miejscach publicznych, a także barier w komunikowaniu się i barier technicznych.	Liczba i rodzaje usuniętych barier.
3	Zwiększenie dostępności do świadczeń usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.
4	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.

5	Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	Liczba rozpowszechnionych informacji.
6	Organizowanie transportu uczniów niepełnosprawnych.	Liczba niepełnosprawnych uczniów dowożonych do szkoły.
7	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM, Koordynator do spraw dostępności.	placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PCPR, placówki kulturalne, NGO.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.3. ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁰.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak, ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę, należy organizacja i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

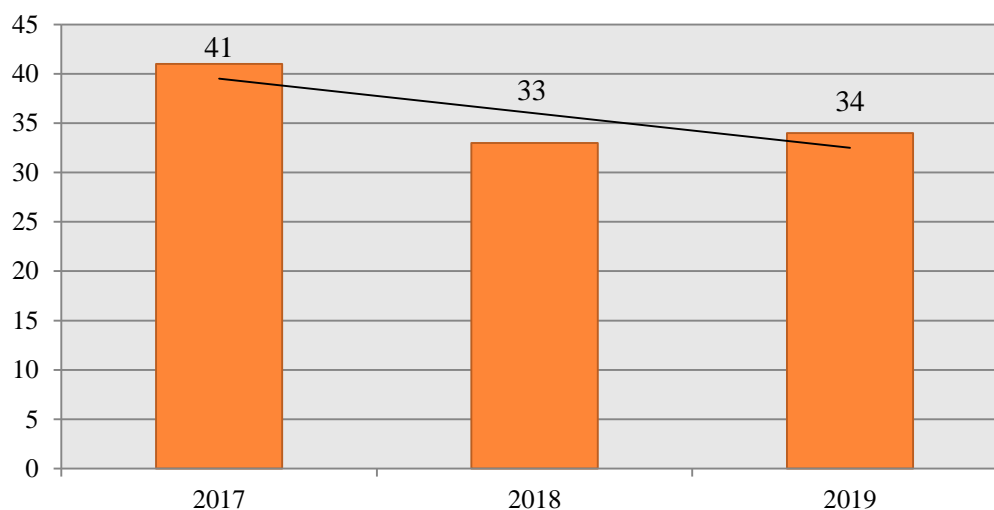
¹⁰ www.psychiatriapolska.pl

Celem specjalistycznych usług opiekuńczych jest poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez: zapewnienie wysokiej jakości specjalistycznej pomocy osobom samotnym z zaburzeniami psychicznymi, w przypadkach gdy są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają takiej pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić; pomoc dostosowaną do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi oraz celów postawionych w planach postępowania terapeutyczno-wspierającego, świadczoną przez osoby z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem.

W 2019 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 34 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób korzystających z takich usług utrzymuje się na stałym poziomie, co zostało zaprezentowane na poniższym wykresie. Łączny koszt świadczonej w tej formie pomocy w 2019 roku wyniósł 290 318,84 zł.

Wykres 19. Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W trosce o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w Łańcucie funkcjonuje Oddział Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży, który posiada 24 miejsca. Obiekt dysponuje 2-3 łóżkowymi salami chorych z pomieszczeniami terapeutyczno-rehabilitacyjnymi oraz salą pobytu dziennego z możliwością edukacji szkolnej. Hospitalizowani tu pacjenci mają dostęp do terenu terapeutyczno-rekreacyjnego. Wszystkie pomieszczenia oddziału spełniają obowiązujące wymogi obiektów ochrony zdrowia. Zatrudniony personel to wyspecjalizowani lekarze z dziedziny psychiatrii dzieci i młodzieży, psycholodzy oraz wykwalifikowane pielęgniarki. Kompleks opieki psychiatrycznej tworzą również:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego Dla Dzieci, Młodzieży i ich Rodzin,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego Dla Dorosłych,

- Opieka lekarzy psychiatrów specjalistów,
- Usługi psychoterapeutyczne,
- Pomoc psychologiczna,
- Wsparcie psychospołeczne,
- Psychoedukacja.

W 2019 roku w poradni leczenia uzależnień leczonych było łącznie 9 osób z zaburzeniami psychicznymi, co oznacza, że poddanych leczeniu było o 2 osoby więcej niż w roku poprzednim. Wśród osób leczonych dominują kobiety – w 2019 roku stanowiły one 89% ogółu. Rozpatrujących kwestię liczby osób leczonych z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej pacjentów miało 30-64 lata (8 osób).

Tabela 23. Liczba osób leczonych w poradni leczenia uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych w podziale na płeć i wiek w 2018 i 2019 roku

wyszczególnienie	2018	2019
ogółem	7	9
mężczyźni	0	1
0-18	0	0
19-29	0	0
30-64	7	8
65 i więcej	0	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności jednostki lecznictwa ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych za 2018 i 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przewyżczone we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego,

- aktywność i integracja społeczna seniorów – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego,
- ubóstwo – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparaliżować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej,
- zdrowie – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- przemoc i uzależnienia – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
2	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.
3	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM, Koordynator do spraw dostępności.	NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PCPR, PUP.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.4. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniającą trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹¹. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych, tj. takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działania podejmowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok* przyjętego uchwałą Nr XX/129/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 grudnia 2019 r. Wśród celów strategicznych Programu można wyróżnić:

- profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu,
- poprawę zdrowia mieszkańców.

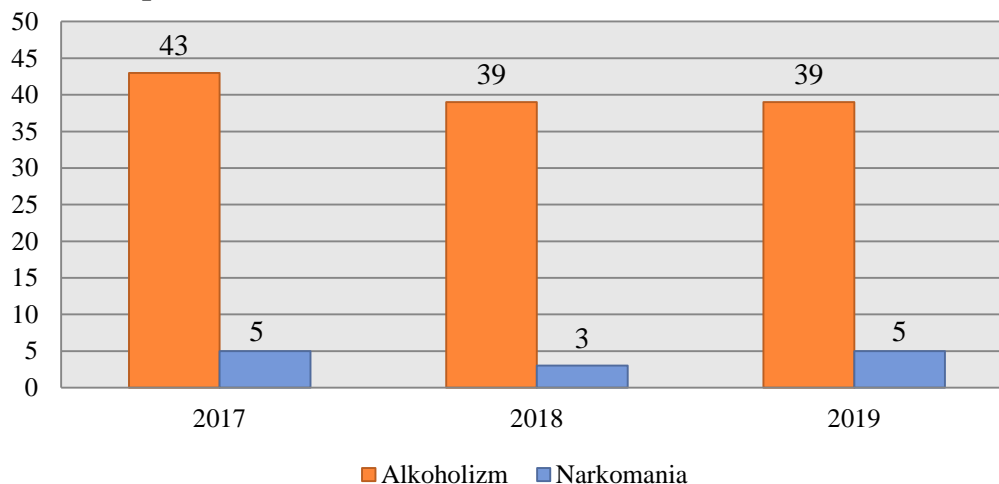
W 2019 roku z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie skorzystało 39 rodzin z powodu uzależnienia od alkoholu. W 2019 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu była taka sama, jak w 2018 roku, natomiast w porównaniu do 2017 roku uległa zmniejszeniu o 4 rodziny. W 2019 roku

¹¹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

z powodu narkomanii pomoc finansową i wsparcie udzielono 5 rodzinom, w 2018 roku – 3 rodzinom, natomiast w 2017 roku ponownie 5 rodzinom.

Wykres 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane działania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 7 członków.

Dane dotyczące działań MKRPA w Łańcucie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z danych źródłowych, w porównaniu do roku 2017 liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy wzrosła o 52%, spadła natomiast liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy o 38%, liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień o 7% oraz liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego o 43%.

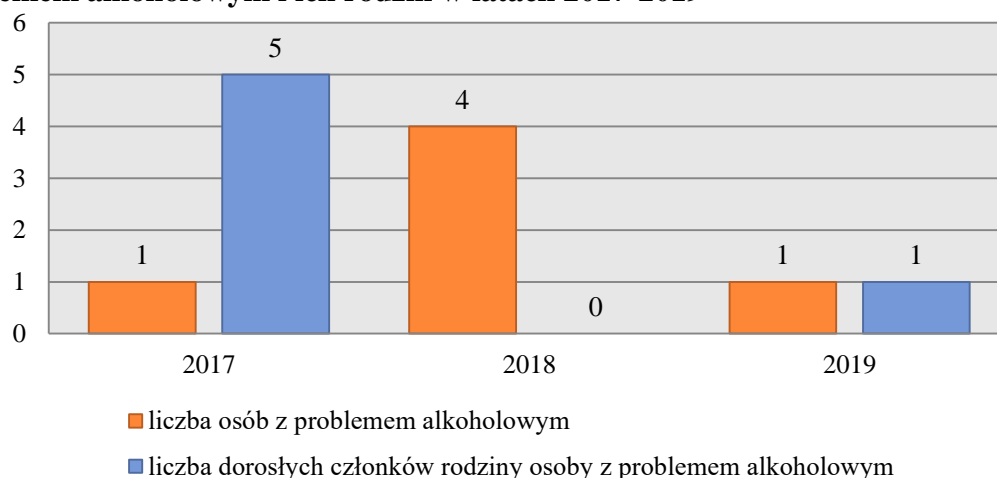
Tabela 24. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutcie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	23	25	35
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	32	13	20
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	45	29	42
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	30	14	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

Na terenie miasta Łańcuta funkcjonuje jeden Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin finansowany ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Punkt w ciągu 2019 roku czynny był 7 godzin w miesiącu. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, do Punktu nie zgłasza się wielu mieszkańców. W 2019 roku udzielono porady 1 osobie z problemem alkoholowym oraz 1 dorosłemu członkowi rodziny osoby z problemem alkoholowym. W roku poprzednim udzielono porad 4 osobom z problemem alkoholowym, z kolei w 2017 roku ponownie tylko 1 osobie z problemem alkoholowym oraz 4 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym.

Wykres 21. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

MKRPA w Łańcucie we współpracy z innymi podmiotami zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W związku z tym w latach 2017 i 2018 realizowała programy profilaktyczne objęte systemem rekomendacji przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN. W 2017 roku w programach brało udział 176 uczniów, 119 rodziców i 26 nauczycieli, natomiast w 2018 roku – 200 uczniów, 50 nauczycieli i 99 rodziców. W 2019 roku nie zostały przeprowadzone żadne programy rekomendowane.

Tabela 25. Realizacja programów rekomendowanych przez PARPA na przestrzeni lat 2017-2019

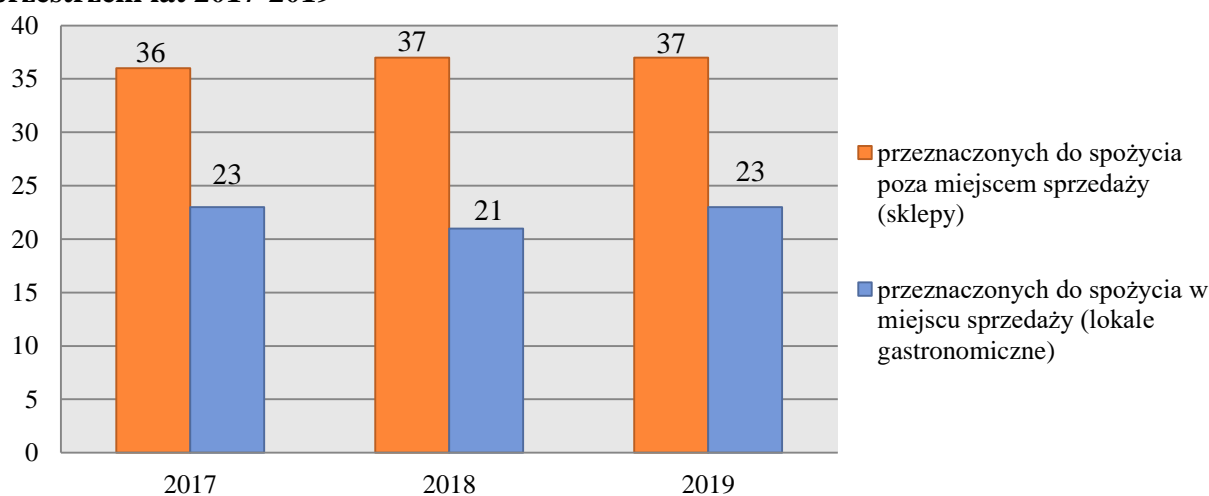
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba uczniów	176	200	0
liczba rodziców	119	99	0
liczba nauczycieli	26	50	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W ŁAŃCUCIE

W roku 2019 na terenie Łańcuta znajdowało się łącznie 60 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 23 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 37 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. W porównaniu do poprzednich lat dostrzegalny jest nieznaczny wzrost liczby sklepów, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie – w 2017 roku było łącznie 59 punktów, w 2018 roku – 58, natomiast w 2019 roku – 60.

Wykres 22. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście Łańcucie na przestrzeni lat 2017-2019

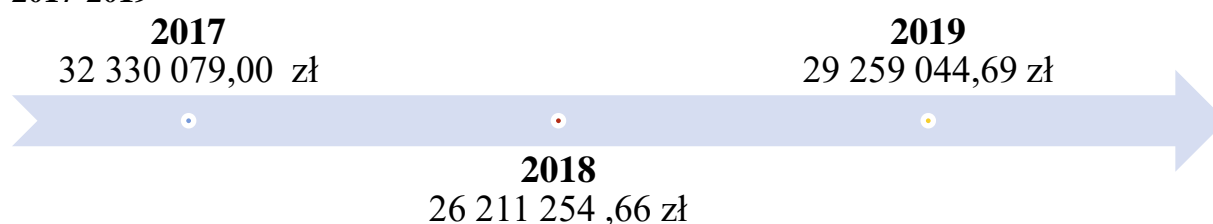

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

W roku 2019 wartość alkoholu sprzedanego na terenie miasta Łańcuta wyniosła łącznie 29 259 044,69 zł, w tym 13 308 270,63 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 2 634 842,09 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 13 315 931,97 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2017 roku spadła o 9%, natomiast w porównaniu do 2018 roku uległa zwiększeniu o 12%.

Rysunek 3. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie miasta Łańcuta w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

Pomoc w zakresie terapii uzależnień mieszkańcy miasta Łańcuta mogą uzyskać w Centrum Medycznym w Łańcutie, w ramach którego działa specjalistyczna poradnia leczenia uzależnień.

W 2019 roku w poradni leczonych było łącznie 240 osób z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem (w tym 236 osób uzależnionych oraz 4 osoby używające szkodliwie), co oznacza, że poddanych leczeniu było o 7 osób mniej niż w roku poprzednim. Wśród osób leczonych dominują mężczyźni – w 2019 roku stanowili oni 87% ogółu. Rozpatrując kwestię liczby osób leczonych z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej pacjentów miało 30-64 lata (198 osób).

Tabela 26. Liczba osób leczonych w poradni uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych związanych z alkoholem w podziale na płeć i wiek w 2018 i 2019 roku

wyszczególnienie	2018	2019
ogółem	247	240
mężczyźni	215	208
0-18	1	1
19-29	14	19
30-64	210	198
65 i więcej	22	22

Źródło: Sprawozdanie z działalności jednostki leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych za 2018 i 2019 rok

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku zlecono realizację programu terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, w którym wzięło udział 21 osób mających ukończony podstawowy program terapii – to o 10 osób więcej niż w 2018 roku. W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku prowadzono także zajęcia dla osób współuzależnionych od alkoholu, które odbywały się dwa razy w miesiącu po 1,5 godziny. W psychoedukacji uczestniczyło 15 osób – to o 2 osoby więcej niż w 2018 roku. Pomoc specjalistyczna prowadzona była w Poradni Leczenia Uzależnień w Łańcutie i miała na celu przekazanie uczestnikom wiedzy na temat choroby alkoholowej oraz zasad funkcjonowania z osobą nadużywającą alkoholu.

W ramach zadania, które obejmowało wsparcie i pomoc osobom z problemem alkoholowym, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „KROKUS” w okresie od 15 marca do 15 grudnia 2019 roku prowadziło dyżury 4 razy w tygodniu od 2,5 do 5 godzin. W ramach dyżurów uruchomiono specjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu. Ponadto zorganizowano:

- 9 warsztatów edukacyjno-informacyjnych,
- 4 wyjazdowe rekolekcje trzeźwościowe,
- wycieczkę dla dzieci i młodzieży do Inwałdu i Wadowic,
- pielgrzymkę do Zawady,
- spotkanie integracyjne,
- spotkanie andrzejkowe.

Na terenie miasta Łańcuta funkcjonują dwie grupy Anonimowych Alkoholików: „Odnowa” i „Watra” oraz grupa samopomocowa dla dorosłych dzieci alkoholików. W 2019 roku 6 osób ze wspólnoty Anonimowych Alkoholików wzięło udział w warsztatach związanych z programem trzeźwienia pn. „Złot Radości Regionu AA Galicja”.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku organizowane były półkolonie z programem opiekuńczo wychowawczym, w których wzięło udział 375 dzieci. W 2018 roku z powyższego wycieczki skorzystało o 154 osoby więcej, natomiast w 2017 roku o 127 osób więcej.

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu. W 2019 roku, w stosunku do roku poprzedniego, można zauważyć wzrost liczby odnotowanych osób kierujących pojazdem po użyciu alkoholu (o 60%), kierujących w stanie nietrzeźwości (o 41%) oraz wzrost liczby osób nietrzeźwych w miejscach publicznych (o 32%). Spadła natomiast liczba interwencji w przypadku

spożywania alkoholu w miejscu publicznym (o 23%), nietrzeźwych osób w miejscu pracy (o 50%) oraz leżących osób w miejscach publicznych (o 35%). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

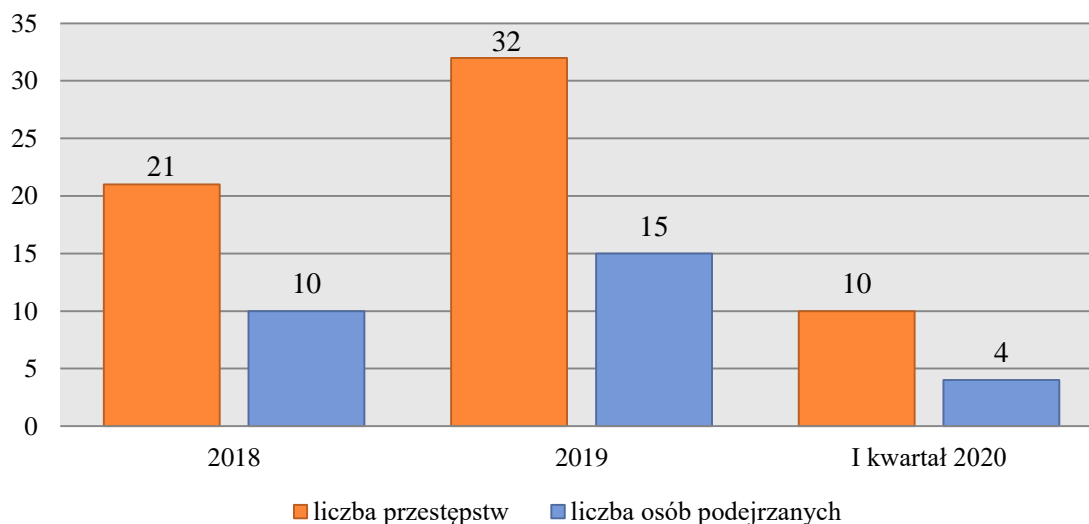
Tabela 27. Liczba interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu w mieście Łańcut w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku

rodzaj interwencji	2018	2019	I kwartał 2020 roku
kierujący w stanie po użyciu alkoholu	5	8	0
kierujący w stanie nietrzeźwości	17	24	3
spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	44	34	1
nietrzeźwa osoba w miejscu pracy	4	2	4
leżąca osoba	111	72	12
osoba nietrzeźwa	106	140	31

Źródło: dane przesłane przez Komendę Powiatową Policji w Łańcut

Poniższy wykres prezentuje dane dotyczące liczby odnotowanych przestępstw na terenie miasta Łańcuta związanych z zażywaniem narkotyków oraz liczby osób podejrzanych. W 2018 roku odnotowano 21 przestępstw oraz 10 osób podejrzanych, natomiast w 2019 roku 32 przestępstwa z 15 osobami podejrzanyymi. W stosunku do 2018 roku nastąpił zatem wzrost liczby przestępstw o 52%.

Wykres 23. Liczba odnotowanych przestępstw oraz osób podejrzanych związanych z zażywaniem narkotyków w mieście Łańcut w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku

Źródło: dane przesłane przez Komendę Powiatową Policji w Łańcut

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W 2020 roku firma Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadziła na zlecenie miasta Łańcuta badania diagnozujące problemy uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, uzależnienia behawioralne) oraz inne zagrożenia społeczne (cyberprzemoc, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne, bezpieczeństwo publiczne oraz problemy i potrzeby osób starszych). W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięło udział 591 uczniów ze szkół podstawowych z miasta Łańcuta, 205 dorosłych mieszkańców Miasta, 25 osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się w Łańcucie oraz 13 pracowników służb pomocowych. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań z obszaru uzależnień.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU I NARKOTYKÓW PRZEZ UCZNIÓW Z MIASTA ŁAŃCUTA

- Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło tylko 6% uczniów, przy czym połowa z nich próbowała go jednokrotnie.
- Znaczna część młodych mieszkańców miała kontakt z alkoholem, ponieważ dostała go do spróbowania od rodziców (38% spośród tych, którzy spożywali alkohol) lub została nim poczęstowana (29% spośród tych, którzy spożywali alkohol).
- Alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów – średnio co czwarty uczeń przyznał, że nie miałby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (29%).
- Średnio co piąty uczeń nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 20% ankietowanych uznało go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznało, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.
- Jak wynika z porównania wyników badań przeprowadzonych w Łańcucie, do wyników badań przeprowadzonych wśród uczniów z całej Polski – odsetek uczniów pijących alkohol kiedykolwiek w życiu w mieście Łańcucie jest znacznie niższy, niż odsetek uczniów w całej Polsce.
- Dzięki analizie porównawczej wyników badań przeprowadzonych na terenie miasta Łańcuta z wynikami badań przeprowadzonych na terenie dwóch innych gmin o podobnej liczbie ludności możemy zauważyć, iż odsetek uczniów pijących kiedykolwiek w życiu alkohol jest znacznie mniejszy niż w pozostałych gminach.

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia się) zażywał tylko 1% uczniów z miasta Łańcuta.
- Badania wykazały również, że narkotyki i dopalacze byłyby łatwe do zdobycia dla stosunkowo małej części badanych – dopalacze za łatwe do pozyskania uważa 3%, a narkotyki 4% respondentów.
- Uczniowie zostali również poproszeni o ocenę stopnia szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia. Pozytywne jest to, że zdecydowana większość badanych ma świadomość w zakresie szkodliwości tego typu substancji. Nie zdaje sobie sprawy z ich szkodliwości 7% respondentów w przypadku dopalaczy oraz 6% jeśli chodzi o narkotyki.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU I NARKOTYKÓW PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁAŃCUTA

- Spożywanie alkoholu zadeklarowało większość respondentów (89%), w tym picie ryzykowne, szkodliwe lub wskazujące na uzależnienie dotyczy 13% badanych (9% kilka razy w tygodniu, a 4% codziennie). Jest to zatem znaczny odsetek mieszkańców zagrożonych uzależnieniem.
- Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że średnio co dziesiąty badany przyznał się do wykonywania swoich obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu (11%), a 5% do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. O występowaniu problemu prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości świadczy również to, że co trzeci ankietowany był w ciągu ostatnich 12 miesięcy świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu (36%).
- Pomimo, iż prawie wszyscy respondenci zadeklarowali świadomość odnośnie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka – średnio co trzeci mieszkaniec był świadkiem w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywania na terenie Miasta alkoholu przez kobiety w ciąży (33%).
- Jak wynika z analizy porównawczej do danych ogólnopolskich, w mieście Łańcuta odsetek konsumentów alkoholu pijących codziennie jest nieco wyższy niż ma to miejsce w całej Polsce.
- Narkotyki zażywało 8% dorosłych mieszkańców Miasta, w tym 3% jednokrotnie, 2% kilka razy w roku, 1% raz w tygodniu, również 1% kilka razy w tygodniu i kolejny 1% codziennie.

- Na znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazał stosunkowo niewielki odsetek badanych – 13%. Wśród najczęściej zaznaczanych odpowiedzi znalazła się znajomość konkretnej osoby (8%) oraz osiedle (7%). Znajomość miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze zadeklarowało najwięcej mieszkańców Osiedla Śródmieście (33%), a najmniej Osiedla Wschód (14%).

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień,
- występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, wykonywanie obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu oraz spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży,
- spożywanie alkoholu z dużą częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależnienia lub uzależnienie wśród dorosłych mieszkańców,
- dostępność alkoholu dla młodych mieszkańców Miasta oraz niezdawanie sobie sprawy z jego szkodliwości,
- wzrost liczby odnotowanych osób kierujących pojazdem po spożyciu alkoholu oraz osób nietrzeźwych w miejscach publicznych.

Korelacje

Płaszczyznami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- wspieranie rodziny – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także

uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne,

- ubóstwo – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol.
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- zdrowie psychiczne – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.
2	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.
3	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.
4	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
5	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.

6	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.
7	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.
8	Kontynuowanie prowadzenia na terenie Miasta grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA).	Liczba członków grup samopomocowych funkcjonujących na terenie Miasta.
9	Wspomaganie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich – prowadzenie współpracy oraz wsparcie finansowe i organizacyjne.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA.	UM, grupy AA, NGO, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, placówki ochrony zdrowia, poradnia leczenia uzależnień.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 2 – budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
2	Organizowanie i finansowanie w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3	Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, przy szczególnym uwzględnieniu treści Ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.

4	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia, wolny od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.
5	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.
6	Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.
7	Wspieranie działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez Świetlicę.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA, placówki oświatowe.	NGO, UM, MDK, Świetlica Socjoterapeutyczna.	Środki własne, MKRPA, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 3 – wzrost poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, promowanie zdrowego stylu życia oraz podniesienie świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie poziomu wiedzy kadry pomocy społecznej oraz edukacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba pracowników pomocy społecznej i placówek oświatowych uczestniczących w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
2	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.
3	Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.
4	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Miasta mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.

5	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych
---	--	---

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA, Miasto Łańcut.	NGO, UM, MDK, Świetlica Socjoterapeutyczna, placówki oświatowe, poradnia leczenia uzależnień, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej, budżet państwa.

1.5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy należy podejmować interwencje socjalne i psychologiczne niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zajmuje się Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany przez Burmistrza Miasta Łańcuta w maju 2011 roku. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;

- 2) *podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;*
- 3) *inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;*
- 4) *rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;*
- 5) *inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie*¹².

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miasto Łańcut na lata 2014-2020* przyjętym uchwałą Rady Miasta Łańcuta Nr XXXIV/262/2014 z dnia 28 stycznia 2014 roku. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym tym problemem. Cel główny realizowany jest poprzez poniższe cele szczegółowe:

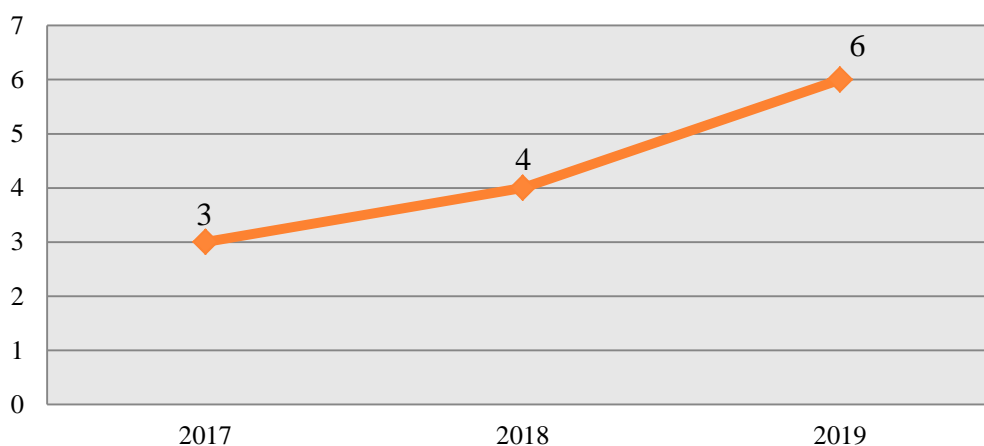
- rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- rozwijanie profilaktyki przemocy w rodzinie adresowanej do różnych grup społecznych,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- zwiększanie dostępności i efektywności pomocy niesionej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w zależności od ich sytuacji i potrzeb poprzez rozwój różnorodnych form wsparcia socjalnego, pracy socjalnej, poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, interwencji kryzysowej i psychoterapii,
- rozwój zintegrowanego, interdyscyplinarnego, systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, służącego zwiększeniu skuteczności i dostępności pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie: ochronie ofiar przemocy w rodzinie oraz oddziaływaniom interwencyjnym i korekcyjnym kierowanym do sprawców przemocy domowej.

¹² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

W 2019 roku z powodu przemocy w rodzinie pomoc finansową z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie otrzymało 6 rodzin. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczna jest tendencja wzrostowa w zakresie liczby rodzin, które otrzymały taką pomoc i wsparcie z omawianego powodu. W stosunku do 2017 roku nastąpił dwukrotny wzrost liczby rodzin, jednocześnie dostrzegalne jest to, że z powodu przemocy w rodzinie pomoc w 2019 roku otrzymała niewielka część spośród wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem (1%).

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej z powodu przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Z informacji Komendy Powiatowej Policji w Łańcutie wynika, że najczęściej interwencji dotyczących przemocy w 2019 roku odnotowano w postaci gróźb karalnych, przestępstw przeciwko rodzinie, uszkodzenia ciała oraz naruszenia nietykalności cielesnej. W porównaniu do 2018 roku odnotowano mniej interwencji. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia tabela nr 28.

Tabela 28. Dane statystyczne na temat przemocy w Łańcutie dotyczące interwencji policyjnych

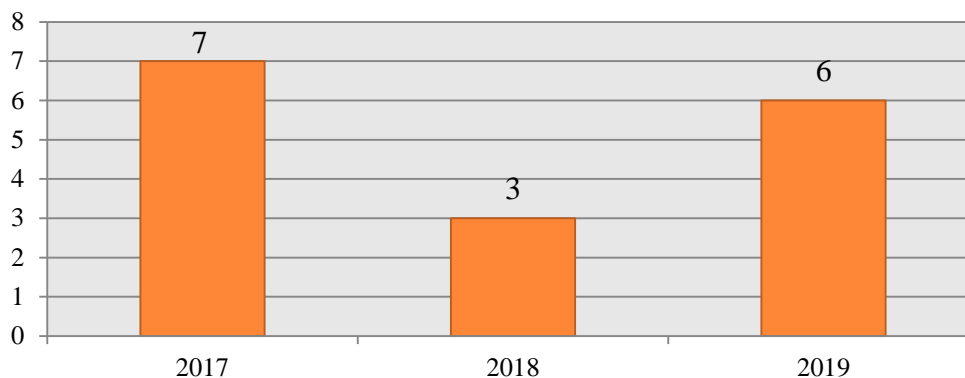
wyszczególnienie	2018	2019	I kwartał 2020
znęcanie się lub okrutne traktowanie zwierząt	0	1	0
bójka i pobicie	3	1	0
wymuszenie rozbójnicze	0	1	0
uszkodzenie ciała	6	10	2
rozbój	0	0	3
groźba karalna	20	17	3
naruszenie nietykalności cielesnej	15	9	1
przestępstwo przeciwko rodzinie	18	12	2

Źródło: Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Łańcutie

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2017-2019. Jak wynika z danych źródłowych w 2019 roku dokonano 6 zawiadomień, w 2018 roku tylko 3, natomiast w 2017 roku – 7. Wszystkie zawiadomienia dokonane zostały przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny lub grupy robocze.

Wykres 25. Dane statystyczne dotyczące liczby zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku przemoc w rodzinie występowała w 27 rodzinach, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o 6 rodzin i wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 2 rodziny. Przemocy doznało w 2019 roku 46 osób, w tym 24 kobiety, 18 dzieci oraz 4 mężczyźni. Osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, było w 2019 roku 28, w tym 3 kobiety i 25 mężczyźni.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące rodzin, osób doświadczających oraz stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin doznających przemocy	33	25	27
liczba osób doznających przemocy, w tym:	38	63	46
kobiety	26	32	24
mężczyźni	7	3	4
dzieci	5	28	18
liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy, w tym:	36	39	28
kobiety	3	5	3
mężczyźni	33	34	25
osoby niepełnoletnie	0	0	0

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku sporządzono 27 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę (21 przez Policję, 2 przez MOPS, 1 przez MKRPA, 2 przez oświatę, a 1 przez ochronę zdrowia), grupy robocze w ramach procedury prowadziły łącznie 42 sprawy, sporządzono 21 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 14 formularzy „Niebieska Karta – D”, natomiast zakończono 23 sprawy w ramach procedury, w tym 12 postępowań z powodu ustania przemocy w rodzinie, a w przypadku 11 postępowań stwierdzono brak zasadności sporządzenia Niebieskiej Karty. W stosunku do 2017 roku spadła liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C” i „Niebieska Karta – D” oraz zmniejszyła się liczba zakończonych procedur. Wzrost odnotowany został z kolei w przypadku liczby prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury.

Tabela 30. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę	34	25	27
liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”	37	43	42
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C”	28	19	21
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	30	14	19
liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”	27	28	23

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku skierowano przez MZI, grupy robocze lub MOPS 2 mężczyźni do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W porównaniu do roku 2018 liczba ta zmalała o 9 osób.

Członkowie MKRPA kontaktowali się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, osobami stosującymi przemoc i świadkami przemocy w rodzinie. W 2019 roku członkowie Komisji skontaktowali się z 8 osobami doznającymi przemocy, 15 osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz 1 osobą będącą świadkiem przemocy w rodzinie. W porównaniu do roku poprzedniego, Komisja kontaktowała się z mniejszą liczbą osób dotkniętych problemem przemocy oraz stosujących przemoc, natomiast w stosunku do roku 2017, dane te prezentują się na podobnym poziomie.

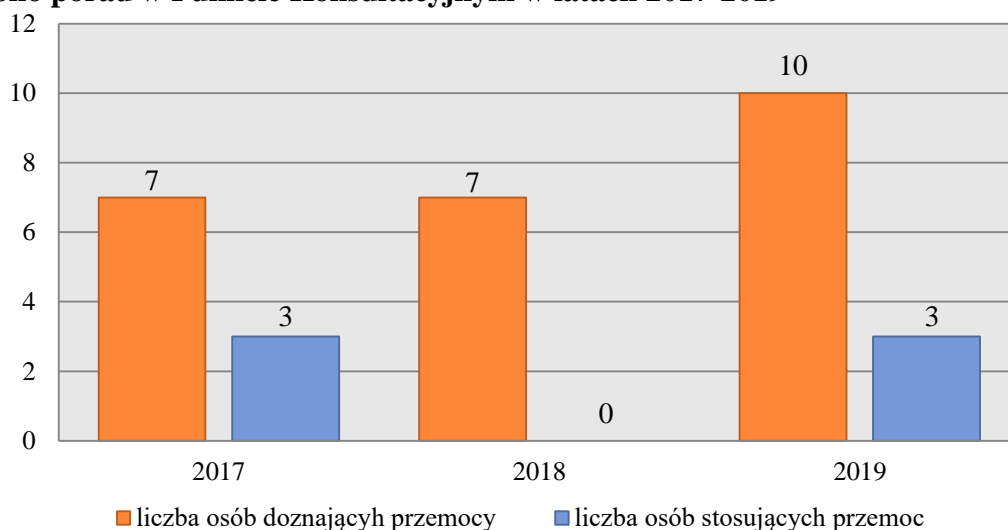
Tabela 31. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA w Łańcucie w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
osoby doznające przemocy w rodzinie	15	32	8
osoby stosujące przemoc w rodzinie	11	28	15
świadkowie przemocy w rodzinie	1	0	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 ZA 2017, 2018 i 2019 rok

Na terenie Łańcuta osoby doznające i stosujące przemoc w rodzinie mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcucie. W ciągu 2019 roku Punkt był czynny 7 godzin w miesiącu. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób stosujących oraz doznających przemocy w rodzinie korzystających z Punktu była nieznaczna, jednak w 2019 roku liczba osób, które doświadczają przemocy nieco wzrosła. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26. Liczba osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie problemu przemocy w rodzinie wśród uczniów szkół z miasta Łańcuta oraz jego dorosłych mieszkańców.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD UCZNIÓW Z MIASTA ŁAŃCUTA

- Doświadczenie przemocy kiedykolwiek w życiu zadeklarował średnio co piąty uczeń (19%), w tym większość doznało jej ze strony kolegów ze szkoły oraz znajomych.
- Na doznanie przemocy ze strony jakiegoś członka rodziny wskazało zdecydowanie mniej respondentów – 4% uczniów (*spośród całej próby badawczej, tj. 591 osób*) przyznało, że doświadczyło jej ze strony taty, natomiast 2% - ze strony mamy.
- Uczniowie zostali również spytani o to, czy w ich domu członkowie rodziny stosują przemoc. Analiza zebranych danych pozwala stwierdzić, że problem przemocy występuje w 2% domów badanych uczniów. 1% respondentów stwierdziło, że członkowie rodziny stosują przemoc wobec ich rodzeństwa, również 1% przyznał, że wobec siebie, natomiast 2% zadeklarowało, że członkowie rodziny stosują przemoc wobec nich samych.
- Na podstawie deklaracji badanych możemy stwierdzić, że problem przemocy w szkole występuje na wysokim poziomie – w swojej szkole dostrzega ją prawie połowa uczniów (46%).
- Porównując dane zebrane podczas badań uczniów z Łańcuta do wyników badań ogólnopolskich możemy stwierdzić, że doświadczenia przemocy ze strony dorosłych miał znacznie mniejszy odsetek uczniów z Łańcuta, niż odsetek dzieci i młodzieży z całej Polski.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁAŃCUTA

- Jak wynika z zebranego materiału badawczego, na znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej wskazał niemal co piąty respondent (18%).
- Odsetek dorosłych mieszkańców Miasta, deklarujących doznanie przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy kształtuje się na poziomie 10%, w tym większość doświadczyło jej w tym okresie 2-20 razy (6%).

- Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci pozwala zauważyć, że 17% mieszkańców biorących udział w badaniu nie wie, czy jest to dobra metoda wychowawcza, czy też nie, a 9% ocenia ją pozytywnie.
- Respondentom zostało również zadane pytanie o to, czy w ich domu występuje problem przemocy – jak wynika z udzielonych odpowiedzi, przemoc domowa dotyczy aktualnie 2% badanych mieszkańców Łańcuta.

■ Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie,
- brak świadomości części dorosłych mieszkańców Miasta na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci jako metody wychowawczej,
- znajomość kogoś w swoim otoczeniu doświadczającego przemocy domowej przez co piątego mieszkańca biorącego udział w badaniu ankietowym,
- znaczna część dzieci i młodzieży deklarująca występowanie w swojej szkole przemocy między uczniami.

■ Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie” są:

- wspieranie rodziny – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu,

a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie,

- aktywność i integracja społeczna seniorów – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe działania mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie,
- ubóstwo oraz promocja zatrudnienia – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie,
- edukacja – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskują wiedzę podnoszącą świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia,
- ochrona zdrowia – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleniach.
2	Organizacja spotkań informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleniach.
3	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.
4	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.
5	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
6	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.
7	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy również w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, Miejski Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, MKRPA, UM, KPP, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 - poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
3	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.
4	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
5	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.
6	Motywowanie osób stosujących przemoc do zaprzestania stosowania przemocy oraz informowanie o konsekwencjach prawnych tego zachowania.	Liczba działań podjętych w celu motywowania osób stosujących przemoc oraz informowania ich o konsekwencjach prawnych.
7	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.

Wdrażanie

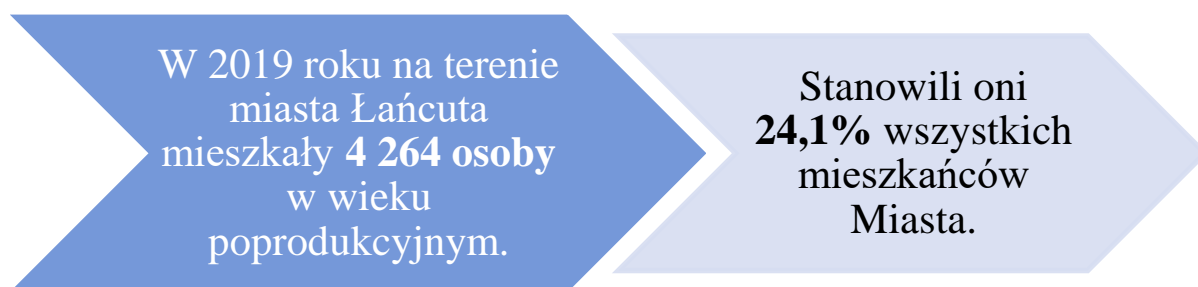
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, Miejski Zespół Interdyscyplinarny.	KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO, MKRPA, UM, PCPR, Sąd Rejonowy.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.6. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

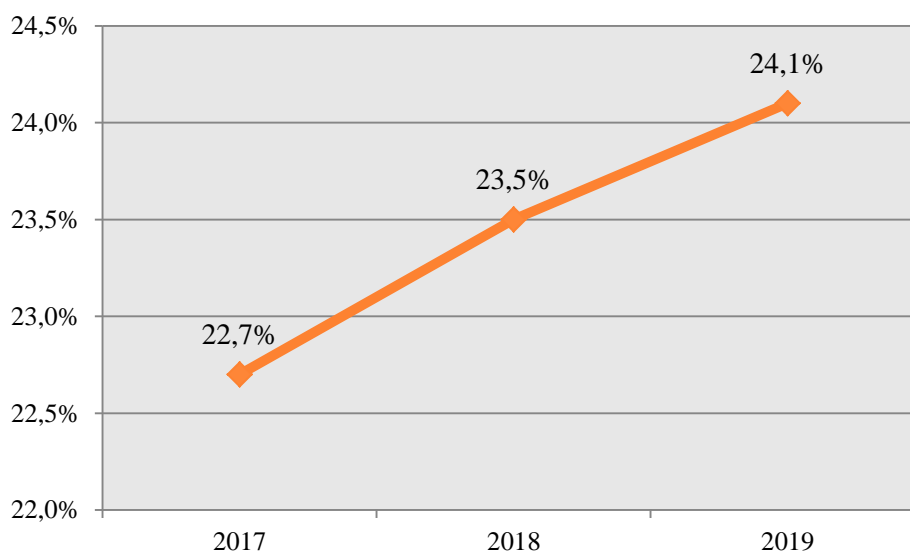
Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Miasta.

Na przestrzeni lat 2017-2019 można zauważyć systematyczny wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 24,1% wszystkich mieszkańców Miasta. W porównaniu do roku 2017 udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wzrósł o 1,4 pp.

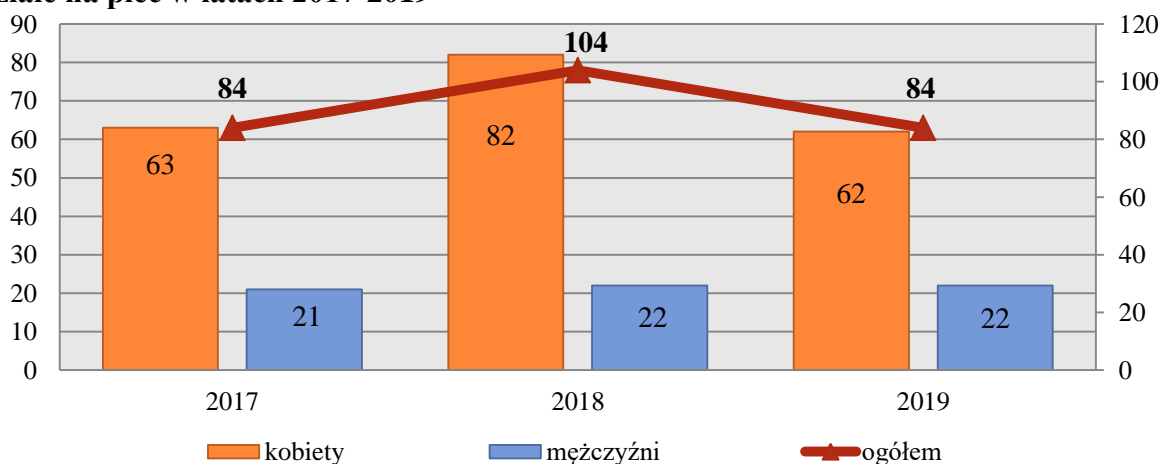
Wykres 27. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019 (w %)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym w 2019 roku wyniosła 84 osoby. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 73,8% (62 osoby), natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn było tylko 22 (26,2%). Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystająca z pomocy społecznej w porównaniu do roku 2018 uległa zmniejszeniu o 20 osób. Wiąże się to m.in. z dostępnością na terenie Miasta usług opiekuńczych świadczonych w ramach projektu unijnego przez Caritas.

Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. W pierwszej kolejności taką opiekę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powinna zapewnić

rodzina. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w DPS pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby tam przebywającej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w 2019 roku poniósł odpłatność za pobyt w DPS 41 mieszkańców na łączną kwotę 910 230 zł. Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019 znajdują się w tabeli poniżej.

Tabela 32. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób	41	46	41
kwota świadczeń (zł)	822 322	971 513	910 230

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie za 2019 rok

W ramach działalności filii MDK na Podzwierzyńcu oraz Przedmieściu funkcjonują także dwa Kluby Seniora. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, iż w Mieście funkcjonuje Łańcucki Uniwersytet Trzeciego Wieku. Uniwersytet to propozycja dla osób starszych, które nie są już w pełni aktywne zawodowo, w związku z czym wolny czas mogą spożytkować w atrakcyjny, a przy tym pożyteczny sposób. Główną ideą Uniwersytetu jest przekazywanie wiedzy w sposób lekki, łatwy oraz przyjemny.

W miesiącach maj-wrzesień 2018 roku ŁUTW realizował zadanie publiczne w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie zajęć kulturalnych i artystycznych promujących zdrowy styl życia „Z kulturą i artystem w trzeci wiek”. Dnia 4 października 2019 roku w Galerii Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie otwarta została wystawa, na której wyeksponowano prace trzech grup słuchaczy ŁUTW: malarstwa, fotografii oraz rękodzieła artystycznego. Wystawa była podsumowaniem zrealizowanego zadania publicznego, zawartego w projekcie pod hasłem „Senior z pasją”, dofinansowanego z budżetu Miasta Łańcuta. Od 1 kwietnia do 20 listopada 2019 roku realizowano także zadanie w ramach otwartego konkursu projektów ogłoszonego przez Burmistrza Miasta Łańcuta pn. „Różne formy aktywizacji seniorów z elementami promocji zdrowia”. W ramach zadania zrealizowano:

- wykład dr Józefa Lorenca „Współczesny pogląd na osobowość człowieka”,
- wyjazd na koncert do Bazyliki o. Bernardynów,
- piknik rodzinny „U Sołtysa”,
- Święto Seniora razem z zakończeniem roku akademickiego,
- 2 wyjazdy do kina „Za Rogiem”,
- wyjazd i dotacja biletów do opery.

Ponadto na terenie miasta Łańcuta pełni dyżury w sprawach dotyczących problemów seniorów oraz osób niepełnosprawnych Społeczny Rzecznik Seniorów i Osób Niepełnosprawnych. Rzecznik działa w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej oraz innych polityk miejskich związanych z problematyką Seniorów i Osób Niepełnosprawnych, inicjując i koordynując działania zmierzające do integracji społecznej, poprawy jakości i komfortu życia Seniorów i Osób Niepełnosprawnych oraz dokonując analiz i ocen sytuacji poprzez współuczestniczenie w opracowywaniu i wdrażaniu planów i programów w tym zakresie.

W mieście Łańcutcie funkcjonuje Dzienny Dom Opieki dla Seniorów, który powstał w ramach projektu pn. „Poprawa jakości życia osób starszych i niesamodzielnych poprzez działalność Dziennego Domu Opieki dla Seniorów w Łańcutcie”, którego celem jest zwiększenie dostępności usług społecznych poprzez utworzenie nowych miejsc opieki dla 24 osób starszych/niesamodzielnych (osób zagrożonych ubóstwem lub zagrożeniem społecznym) w nowo utworzonym ośrodku zapewniającym opiekę dzienną.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie problemów osób starszych z perspektywy dorosłych mieszkańców miasta Łańcuta:

- Do głównych potrzeb osób starszych większość respondentów zalicza usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne oraz wsparcie emocjonalne.
- Większość mieszkańców uważa, że oferta pomocy osobom starszym w Mieście nie jest wystarczająca lub ma trudności w ocenieniu tego (76%).
- 3% mieszkańców doświadczyło wykluczenia społecznego ze względu na starszy wiek.
- W środowisku 11% respondentów znajdują się osoby starsze, które z powodu swojej sytuacji życiowej doznały wykluczenia ze społeczności lokalnej.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- wsparcie osób niepełnosprawnych – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy,
- zdrowie psychiczne – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współdziałaniu z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług,
- zdrowie – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów leczniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej,
- wspieranie rodziny – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.
2	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych promujących zdrowy i aktywny styl życia osób starszych.	Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.
3	Wspieranie i rozwój miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (ŁUTW, Kluby Seniora).	Liczba dostępnych miejsc, w których prowadzone są różnorodne aktywności wspierające seniorów.
4	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez organizowane zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących starzenia się i starości.	Liczba osób biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych.
5	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.
6	Edukacja oraz promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród osób starszych.	Liczba uczestników działań edukacyjnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM, Społeczny Rzecznik Seniorów i Osób Niepełnosprawnych Miasta Łańcuta.	NGO, MDK, placówki oświatowe, ŁUTW, Kluby Seniora.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

CEL OPERACYJNY NR 2 - zapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiające funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.
2	Zapewnienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.

3	Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.
4	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.
5	Funkcjonowanie Dziennego Domu Opieki dla Seniorów.	Liczba miejsc dostępnych dla osób starszych w Dziennym Domu Opieki.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, Społeczny Rzecznik Seniorów i Osób Niepełnosprawnych Miasta Łańcuta.	UM, NGO, KPP.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.7. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

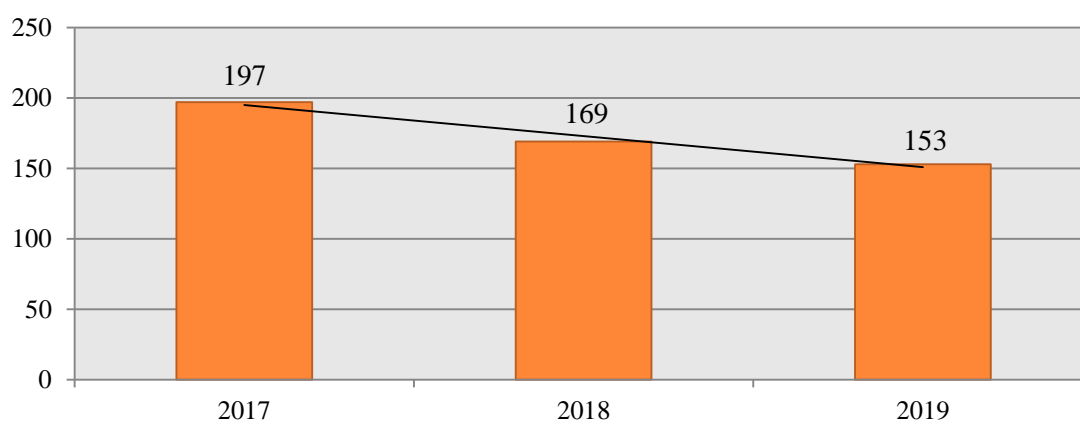
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 153. Na przestrzeni lat 2017-2019 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. O skali problemu bezrobocia świadczy między innymi to, że bezrobocie jako powód udzielenia pomocy i wsparcia w 2019 roku, znalazło się na drugim miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

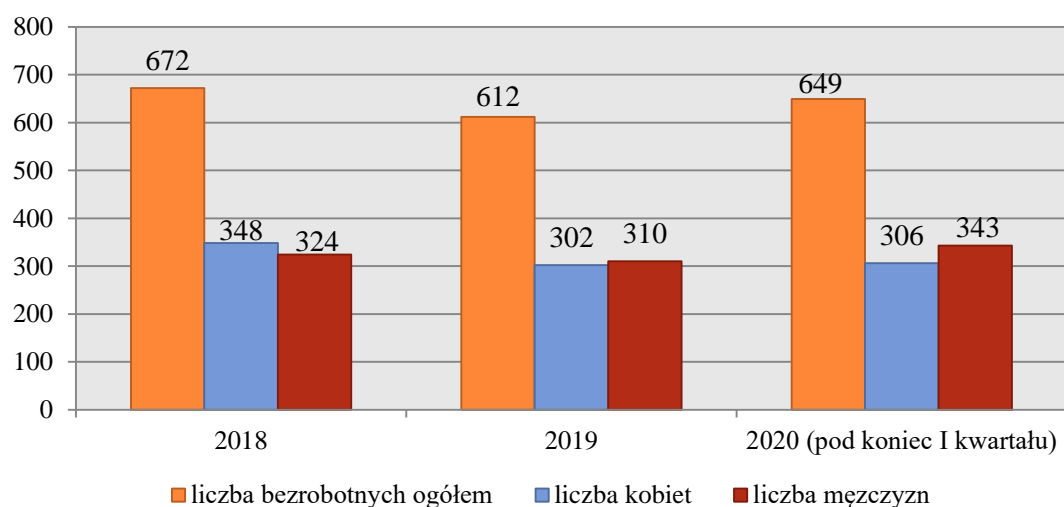
Wykres 29. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Liczba bezrobotnych mieszkańców pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku wyniosła 649 osób. Z liczby tej 47,1% bezrobotnych to kobiety (306 osób), natomiast 52,9% to mężczyźni (343 osoby). W porównaniu do danych z grudnia 2019 roku liczba bezrobotnych uległa zwiększeniu o 37 osób, natomiast w stosunku do 2018 roku zmniejszyła się o 23 osoby.

Wykres 30. Liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć w mieście Łańcut w latach 2018-2020

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łańcut

W porównaniu do 2019 roku pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku zauważyć można wzrost osób bezrobotnych w wieku 25-34 lat, 35-44 lat, 44-54 lat oraz 60 i więcej lat. Zmniejszeniu uległa natomiast liczba osób bezrobotnych w wieku 55-59 lat, a liczba osób w wieku 18-24 lat na przestrzeni omawianych lat kształtuje się na podobnym poziomie.

Tabela 33. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Łańcutie w latach 2018-2020 z podziałem na wiek

	2018	2019	I kwartał 2020
ogółem	672	612	649
18-24	80	69	70
25-34	172	165	189
35-44	189	167	171
45-54	118	105	113
55-59	65	67	65
60 i więcej	48	39	41

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łańcutie

Struktura wykształcenia osób bezrobotnych pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku przedstawiała się następująco:

- 11,2% posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące,
- 14,5% posiada wykształcenie gimnazjalne/podstawowe lub niższe,
- 21,9% posiada wykształcenie wyższe,
- 24,2% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- 28,2% posiada wykształcenie policealne lub średnie zawodowe.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku największa część osób była bezrobotna powyżej 24 miesięcy – 26,7%. W dalszej kolejności znajdują się osoby, które pozostają bez pracy od 6 do 12 miesięcy – 15,6%, a na trzecim miejscu znaleźli się bezrobotni od 3 do 6 miesięcy – 15,3%.

Liczba osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki pod koniec pierwszego kwartału wynosiła 33 osoby, w tym 19 kobiet i 14 mężczyzn. W stosunku do 2018 roku liczba ta wzrosła o 7 osób, natomiast w porównaniu do 2019 roku zmalała o jedną osobę.

Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, oprócz określenia profilu pomocy i przygotowania indywidualnego planu działania, mogą uzyskać również status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoba w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to:

- bezrobotny do 30 roku życia,

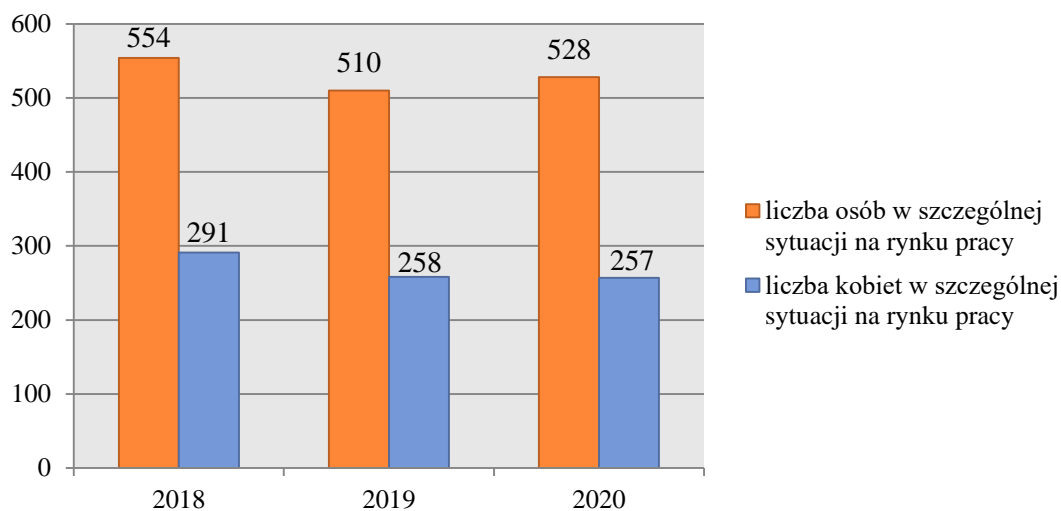

- bezrobotny długotrwale,
- bezrobotny powyżej 50 roku życia,
- bezrobotny korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotny niepełnosprawny.

Podobnie, jak zwiększeniu uległa liczba osób bezrobotnych, tak samo zauważyć można zwiększenie liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2018 roku było ich 554, w 2019 roku – 510, natomiast pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku – 528 osób. Pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły 81,4% ogółu osób bezrobotnych z miasta Łańcuta. W porównaniu do 2019 roku liczba ta uległa zmniejszeniu o 1,9 pp., natomiast w stosunku do 2018 roku zmalała o 1 pp.

Rozpatrując kwestię liczby osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na płeć możemy zauważyć, że kobiety stanowiły 48,7% (257 osób), natomiast mężczyźni 51,3% (271 osób).

Wykres 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na płeć w latach 2018-2020 - pod koniec I kwartału

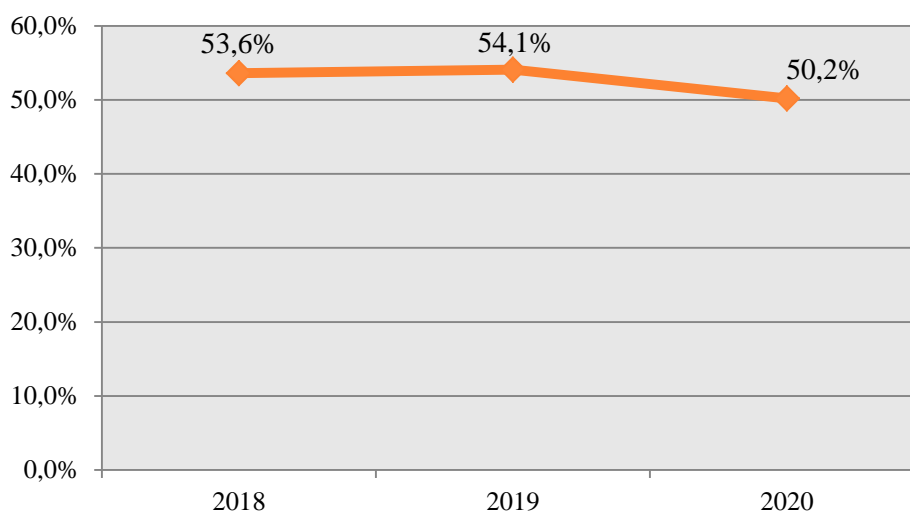

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łańcucie

Ponad połowa osób bezrobotnych ogółem – 326 osób (50,2%) to osoby długotrwale bezrobotne. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Mieście w porównaniu do 2018 roku uległ zmniejszeniu o 3,4 pp., natomiast w stosunku do 2019 roku zmalał o 3,9 pp.

Wykres 32. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w mieście Łańcucie w latach 2018-2020 (I kwartał)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łańcucie

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łańcucie zamieszkujących miasto Łańcut. Pod koniec pierwszego kwartału 2020 roku bez pracy pozostawało 36 osób niepełnosprawnych, w tym 52,8% stanowiły kobiety. Na przestrzeni analizowanych lat liczba ta jest na względnie stałym poziomie.

Tabela 34. Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w mieście Łańcucie w latach 2018-2020 (I kwartał)

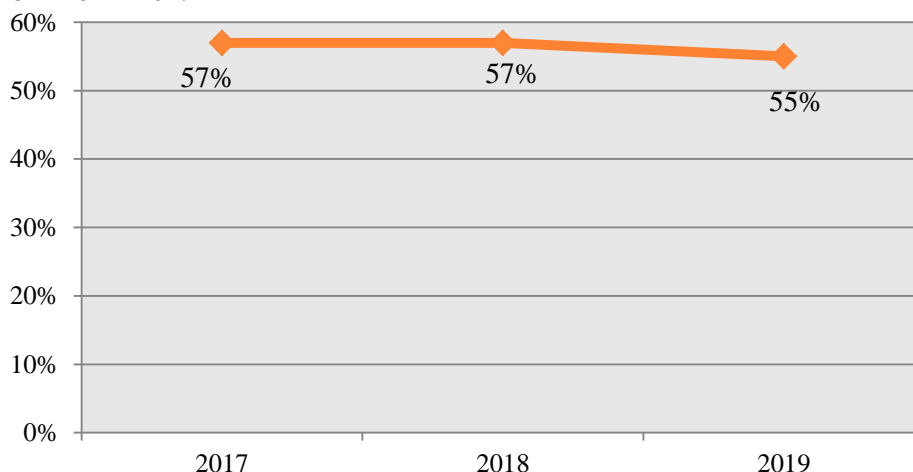
	2018	2019	I kwartał 2020
niepełnosprawni ogółem	37	39	36
niepełnosprawne kobiety	22	22	19

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łańcucie

Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W latach 2017-2019 obserwujemy jego nieznaczny spadek, co zostało przedstawione na poniższym wykresie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku, utrzymuje się na przestrzeni lat na stosunkowo wysokim poziomie.

Wykres 33. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie rynku pracy z perspektywy dorosłych mieszkańców miasta Łańcuta.

- Z uzyskanych danych wynika, że duża część mieszkańców uważa, że znalezienie pracy na terenie Miasta jest trudno lub bardzo trudne (73%), natomiast tylko 8% jest zdania, że jest to łatwe.
- Warto podkreślić, że co drugi badany negatywnie ocenia swoje szanse na rynku pracy (48%), a co trzeciemu badanemu było trudno odpowiedzieć na to pytanie.
- Aktywizacja zawodowa nie jest popularna wśród mieszkańców miasta Łańcuta.
- 6% ankietowanych doświadczyło wykluczenia społecznego ze względu na bezrobocie.
- W środowisku 13% mieszkańców znajdują się osoby bezrobotne, które z powodu swojej sytuacji życiowej doznały odrzucenia ze społeczności lokalnej.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wysoki poziom wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej oraz znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne,
- wzrost liczby osób bezrobotnych,

- utrzymujący się znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- trudności w znalezieniu pracy na terenie Miasta wśród mieszkańców.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Promocji zatrudnienia, reintegracji zawodowej i społecznej osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- wspieranie rodziny – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- ubóstwo – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- wsparcie osób niepełnosprawnych – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;
- zdrowie psychiczne – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;
- edukacja – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.
2	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.
3	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.
4	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
5	Prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców Miasta.	Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym.
6	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	PUP, UM, NGO, placówki oświatowe, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

1.8. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

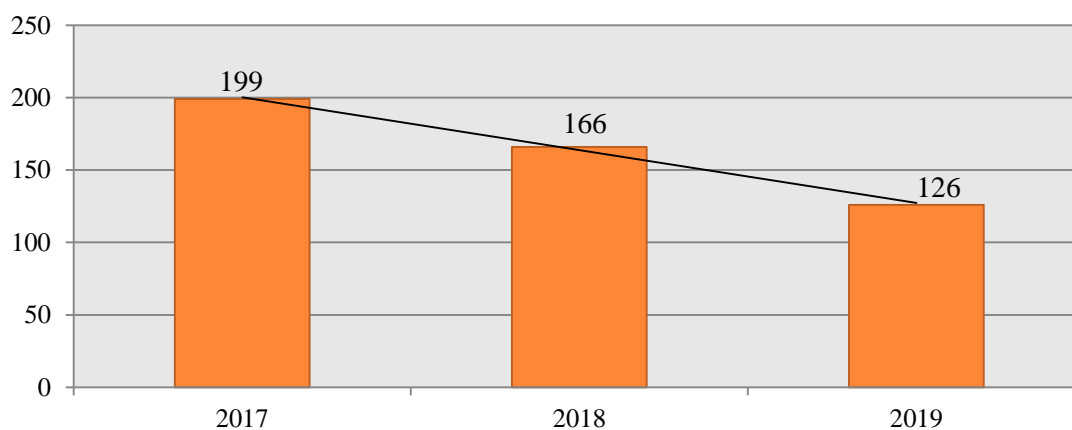
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2019 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na czwartym miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Z tego powodu wsparcie otrzymało 126 rodzin.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Miasto, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa ulegała na przestrzeni lat 2017-2019 spadkowi. W 2017 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 199 rodzin, w 2018 roku – 166, natomiast w 2019 roku – 126. W stosunku do 2017 roku oznacza to spadek o 36,7%.

Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

W 2019 roku zasiłki stałe pobierały 72 osoby na łączną kwotę 338 465 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zasiłków stałych utrzymywała się na podobnym poziomie. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 101 – co oznacza spadek o 7 osób w porównaniu do roku 2018 oraz spadek o 60 osób w stosunku do roku 2017. Na zasiłki okresowe w 2019 roku wydatkowano kwotę 165 734 zł – to o 27,4% mniej niż w 2017 roku. Zasiłki celowe

pobierało 248 osób – zauważalny jest niewielki wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Przyznano ich o 9,5% mniej niż w roku 2017 oraz o 1,6% więcej niż w roku 2018.

Tabela 35. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie		2017	2018	2019
ZASIŁEK STAŁY	liczba osób	70	77	72
	kwota świadczeń	353 434	370 271	338 465
ZASIŁEK OKRESOWY	liczba osób	161	108	101
	kwota świadczeń	228 238	165 717	165 734
ZASIŁEK CELOWY	liczba osób	274	244	248
	kwota świadczeń	432 965	433 142	451 933

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Mieszkańcy Łańcuta do 2018 roku korzystali z programu finansowego w zakresie dożywiania – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

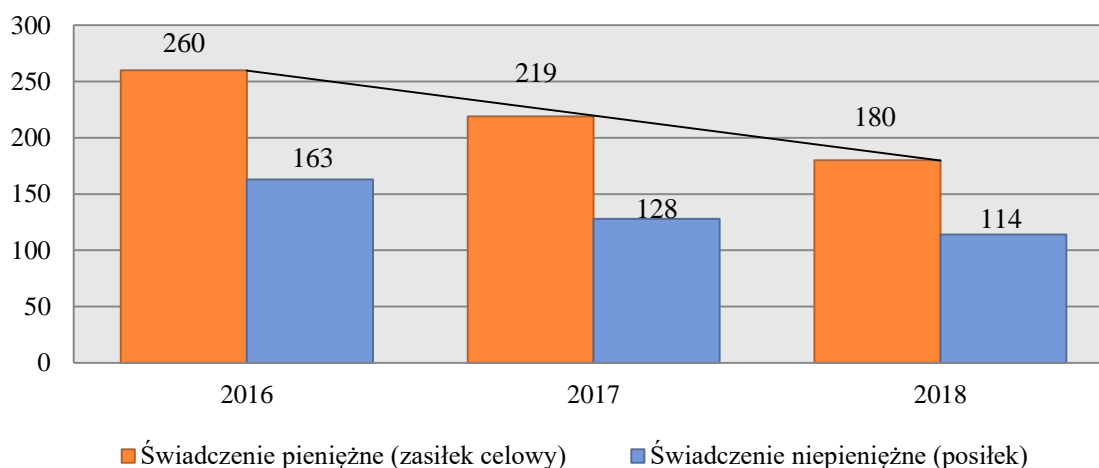
- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych¹³.

Wśród osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2018 roku, 180 mieszkańców to osoby, którym to świadczenie przyznano w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W formie świadczenia niepieniężnego pomoc otrzymało w przedmiotowym roku 114 osób. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców zarówno niepieniężnej formy zasiłku, jak i pieniężnej uległa zmniejszeniu.

¹³ www.gov.pl/web/rodzina

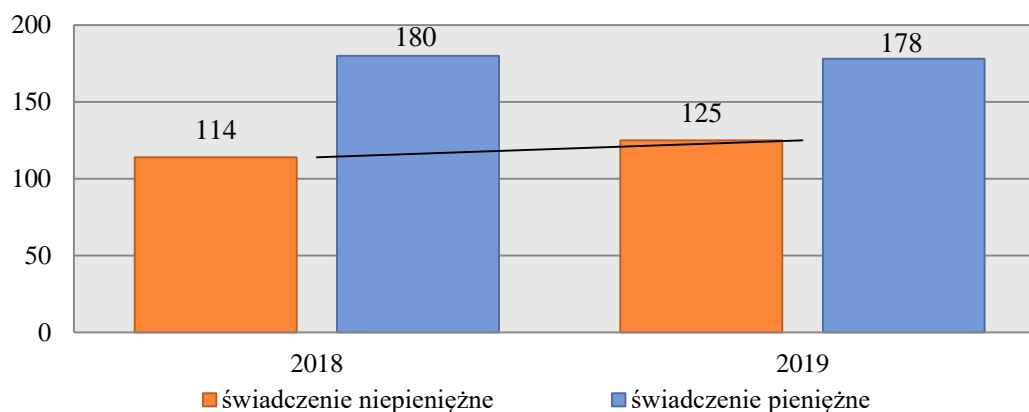
Wykres 35. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 i 2017 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2019 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 178 osobom, tj. 2 osobom mniej niż w roku poprzednim. Świadczenie niepieniężne w formie posiłku otrzymało 125 osób, czyli o 11 osób więcej niż w roku 2018.

Wykres 36. Świadczenia pieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 roku i „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 roku

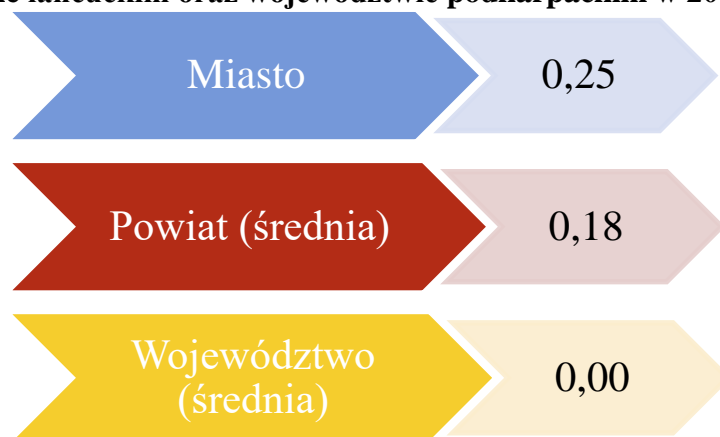
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym kształtuje się w mieście Łańcucie na wyższym poziomie, niż ma to miejsce zarówno na terenie całego powiatu jak i województwa. Na wartość barometru ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców Miasta oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy

społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja Miasta jest korzystniejsza. W mieście Łańcucie wynosi on 0,25, natomiast na terenie powiatu 0,18.

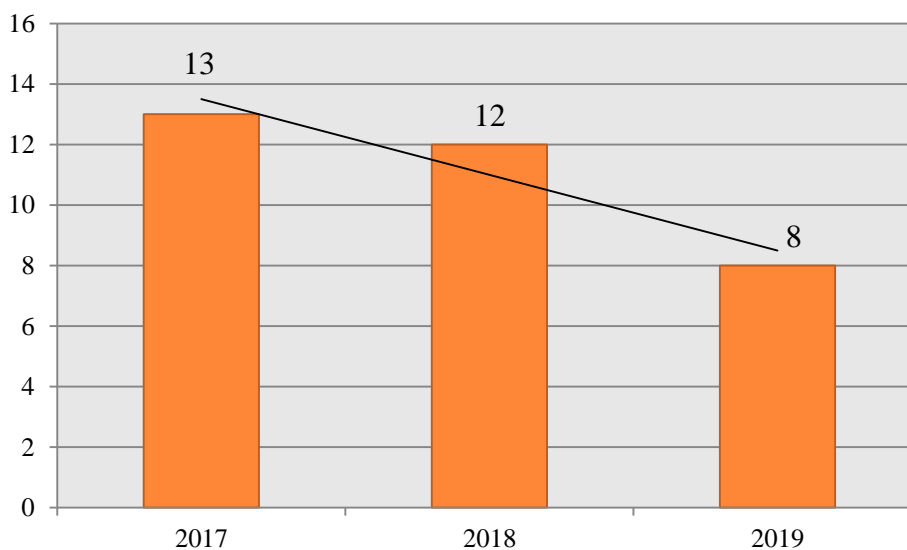
Rysunek 4. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w mieście Łańcucie, powiecie łańcuckim oraz województwie podkarpackim w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2019 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymało 8 osób, w roku poprzednim – 12 osób, natomiast w 2017 roku – 13 osób. Powyższe dane wskazują na spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności w porównaniu do poprzednich lat.

Wykres 37. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutie osobom zagrożonym bezdomnością, bądź bezdomnym udziela pomocy w formie schronienia oraz wsparcia rzeczowego. W 2019 roku MOPS udzielił schronienia dla 4 osób na łączną kwotę 38 977 zł. W 2018 przyznano je 6 osobom, natomiast w 2017 roku – 4 osobom.

Tabela 36. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób	4	6	4
kwota świadczeń (zł)	9 939	20 252	38 977

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Na terenie miasta Łańcuta, w różnych porach roku przebywa średnio osiem osób bezdomnych, u których głównym powodem bezdomności jest uzależnienie od alkoholu i spowodowane nim zaburzenia osobowości. Miasto nie posiada noclegowni. Osoby bezdomne codziennie otrzymują gorący posiłek oraz suchy prowiant w Kuchni dla ubogich, prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łańcuckie. Mają również możliwość korzystania z łaźni prowadzonej przez w/w Towarzystwo, jak również otrzymują bieliznę i odzież. W siedzibie Towarzystwa przyjmuje również lekarz, który udziela porad lekarskich i wydaje leki. Wszystkim osobom bezdomnym pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku proponowali objęcie ich indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, korzystają również z różnorodnych form pomocy społecznej. Wszystkie osoby bezdomne miały propozycję umieszczenia w schronisku bądź noclegowni, z którymi Miasto Łańcut podpisało umowy.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie ubóstwa i bezdomności z perspektywy dorosłych mieszkańców miasta Łańcuta.

- Obraz jaki wyłania się z badania to stosunkowo wysoki odsetek respondentów deklarujących występowanie ubóstwa na terenie Miasta – 53% uważa, że występuje ono w niedużej skali, natomiast 16% – w dużej skali.
- Niepokojące jest to, że 28% badanych mieszkańców doświadczyło w swoim życiu ubóstwa.
- 7% mieszkańców doświadczyło wykluczenia społecznego ze względu na ubóstwo, natomiast 1% ze względu na bezdomność.

- W środowisku 21% badanych znajdują się osoby bezdomne, które doznały z powodu swojej sytuacji życiowej wykluczenia społecznego.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz przeprowadzonych badań wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczzonej bezradności,
- deklaracje doświadczenia ubóstwa znacznej części mieszkańców Miasta.

Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

- bezrobocie – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych,
- niepełnosprawność – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem,
- wiek – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych,
- wykształcenie – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przewyżczeniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przewyżczeniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.
2	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.
3	Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba osób objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
4	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, PUP, UM, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

CEL OPERACYJNY NR 2 - zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współdziałania beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
2	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.

3	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.
4	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, UM.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.9. REWITALIZACJA SPOŁECZNA

Miasto Łańcut realizuje *Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2015-2020* zatwierdzony uchwałą Nr XXX/212/2017 Rady Miasta Łańcuta z dnia 20 kwietnia 2017 roku stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji:

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” - ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020 r. poz. 802 z późn. zm.)

Obszar rewitalizacji to teren, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Pod pojęciem rewitalizacji społecznej rozumie się „wieloletni proces podejmowania spójnych, zintegrowanych działań, związanych z zatrzymaniem rozwoju negatywnych tendencji społecznych, przeciwdziałaniem patologiom i wykluczeniu społecznemu oraz poprawą bezpieczeństwa, inicjowany i koordynowany przez samorząd gminy i/lub jego

jednostki organizacyjne w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego określonych obszarów miast i gmin”¹⁴.

Wśród problemów społecznych na obszarze rewitalizacji zostały zdiagnozowane poniższe zjawiska:

- kryzys demograficzny obszaru: niski przyrost naturalny oraz duża liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym,
- problemy o charakterze społecznym: duży udział rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a jego najczęstszym powodem było ubóstwo,
- rynek pracy: niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców oraz liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych,
- wysoki wskaźnik przestępczości,
- mała liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 osób.

Poza powyższymi problemami o charakterze społecznym, na obszarze rewitalizacji zostały zdiagnozowane również zjawiska i procesy kryzysowe w innych sferach, w tym:

- zły stan techniczny części obiektów zabytkowych oraz ich niewystarczające dostosowanie do pełnienia funkcji społecznych i gospodarczych,
- niezadawalający poziom dostępności do niektórych usług publicznych,
- niedostateczny poziom zagospodarowania Lasu Komunalnego Bażantarnia i Stawu Browarnego oraz ich niewystarczające dostosowanie do pełnienia funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
- niezadawalający stan techniczny części infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- niezadawalający stan techniczny części wielorodzinnych zasobów mieszkalnych oraz ich niska efektywność energetyczna,
- niedostatek odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych, służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców oraz ich szerszej integracji i aktywizacji,
- niezadawalający poziom obsługi komunikacyjnej.

Północną granicę obszaru rewitalizacji wyznaczają ulice: 29 Listopada, Cetnarńskiego, Kraszewskiego, Konopnickiej, Łysa Góra, Grunwaldzka, Jagiellońska, Sikorskiego, Zielona, Partyzantów, Piekarska, Lipowa oraz tory linii kolejowej E30. Wschodnia granica obszaru rewitalizacji biegnie wzdłuż granicy Lasu Komunalnego Bażantarnia oraz ulic: Zielonej, Pod

¹⁴ Pilotażowe programy rewitalizacji społecznej realizowane w partnerstwach lokalnych. Dokumentacja konkursowa, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Bażantarnią, Komisji Edukacji Narodowej, Przybosia, Krasieńskiego, Kościuszki i Ogrodowej. Południową granicę obszaru rewitalizacji stanowią ulice: Armii Krajowej, Mickiewicza, Tkacka i Piłsudskiego, z kolei zachodnia granica przebiega wzdłuż ulicy Batalionów Chłopskich. Obszar rewitalizacji wyznaczony na terenie Łańcuta obejmuje swoim zasięgiem:

- ściśle centrum Miasta (tj. najstarszą historyczną część Łańcuta w otoczeniu Rynku i Placu Sobieskiego),
- Muzeum-Zamek w Łańcutie wraz z rozległym Parkiem Zamkowym,
- tereny mieszkaniowe (m.in. osiedla: Trześnik, Gen. S. Maczka, 3 Maja, Armii Krajowej, Słowackiego, Podwale),
- teren Lasu Komunalnego Bażantarnia,
- tereny poprzemysłowe (dawny staw browarny),
- tereny powojkowe (dawne koszary 10 Pułku Strzelców Konnych),
- przestrzenie i obiekty pełniące różne funkcje usługowe.

Głównym celem działań rewitalizacyjnych jest ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze Śródmieścia i terenów przylegających oraz wzmocnienie wewnętrznego potencjału tego obszaru w celu zrównoważonego rozwoju całego Miasta. W przypadku celów strategicznych wyróżniono:

1. Poprawę warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, promocję integracji i włączenia społecznego oraz poprawę dostępności i jakości usług publicznych.
2. Racjonalne kształtowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.
3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększenie aktywności gospodarczej ludności.
4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych i poszanowanie środowiska przyrodniczego.
5. Zapewnienie wysokiego standardu i efektywności energetycznej budynków.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- niekorzystna sytuacja demograficzna Miasta spowodowana spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a co za tym idzie zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych,
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie miejsc przeznaczonych na wypoczynek, a także polepszenie stanu technicznego infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Korelacje

W ramach rewitalizacji społecznej, co istotne w kontekście rozwiązywania problemów społecznych, planuje się prowadzenie szerokiego zakresu działań mających na celu włączanie społeczne i zawodowe osób, rodzin i środowisk znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz rozwój aktywnych form integracji społecznej przy uwzględnieniu wszystkich dziedzin planowania strategicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych np. ścieżek rowerowych, parków, placów zabaw itp.	Liczba powstałych obiektów.
2	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rozrywkowych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.
3	Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej i terenów zdegradowanych.	Liczba zmodernizowanych obiektów.
4	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej.	Liczba powstałych i zmodernizowanych obiektów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, MOPS.	NGO, MDK, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

1.10. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego w Mieście realizowane są przez Komendę Powiatową Policji w Łańcucie.

W 2019 roku Komenda Policji odnotowała 346 przestępstw – to o 43% więcej niż w 2018 roku. Wśród nich odnotowano 165 osób podejrzanych oraz 253 pokrzywdzonych. W 2019 roku najczęściej dochodziło do przestępstw kryminalnych – 193 (o 43% więcej w porównaniu do 2018 roku), gospodarczych – 98 (o 30,7% więcej niż w 2018 roku) oraz drogowych – 41 (o 86,4% więcej w stosunku do roku 2018). Najbardziej w Łańcucie w 2019 roku dochodziło do przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu – 8 (spadek o 11,1% w stosunku do 2018 roku), uszkodzenia rzeczy – 10 (wzrost o 25% w porównaniu do 2018 roku) oraz kradzieży z włamaniem – 14 (o 133,3% więcej niż w 2018 roku).

W 2019 roku łańcucka jednostka realizowała następujące programy prewencyjne: „Cyberbezpieczni”, „Bezpieczny ogród”, „Ostrożnie pies”, „Bezpieczny Senior”. Jednocześnie podejmowała działania dotyczące problematyki substancji psychotropowych. Łącznie funkcjonariusze łańcuckiej jednostki wzięli udział w ponad 1000 różnych spotkań ze społeczeństwem. W 2019 roku odbyły się również 3 debaty społeczne: ewaluacja debaty społecznej „Bezpieczny Senior”, ewaluacja debaty społecznej „Bezpieczeństwo na Stadionach” oraz debata „Bezpieczeństwo młodego uczestnika ruchu drogowego”.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie bezpieczeństwa z perspektywy dorosłych mieszkańców miasta Łańcuta.

- Z materiału badawczego wynika, że większość mieszkańców Łańcuta ocenia swoją okolicę jako bezpieczną (77%), a co dziewiąty mieszkaniec jest zdania, że jest ona niebezpieczna.
- Spacerując w nocy po swojej okolicy bezpiecznie czuje się 82% mieszkańców, a przeciwnego zdania jest 11%.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost odnotowanych przestępstw na terenie Miasta,
- brak poczucia bezpieczeństwa części mieszkańców w swojej okolicy.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przestępczość” są:

- bezrobocie i ubóstwo – długotrwałe bezrobocie prowadzić może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/konkretne instytucje;
- wspieranie rodziny – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nieprzestępczym społeczeństwie;
- przemoc – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- uzależnienia – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz miejscu zamieszkania.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Liczba mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.
2	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa publicznego.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
3	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw.
4	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Miasta.	Obszar Miasta objęty monitoringiem wizyjnym.
5	Publikacja materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców oraz możliwości pomocy.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, KPP.	NGO, MOPS, placówki oświatowe, MDK.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

2. ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu Strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

- Atrakcyjne położenie geograficzne.
- Dostępność szlaków komunikacyjnych.
- Wzrost podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
- Różnorodna oferta kulturalna skierowana do mieszkańców w ramach Miejskiego Domu Kultury.
- Liczne atrakcje turystyczne Miasta.
- Funkcjonowanie Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z filiami oraz filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej.
- Funkcjonowanie Klubów Seniora oraz Łańcuckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, w tym Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.
- Różnorodność terenów przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku.
- Rozwinięta oferta edukacyjna, w tym szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, przedszkola oraz żłobki.
- Prowadzone liczne programy i projekty w szkołach na terenie Miasta.
- Funkcjonujące na terenie Miasta kluby, stowarzyszenia sportowe oraz organizacje pozarządowe.
- Funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Asystenta rodziny, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie, Świetlicy Socjoterapeutycznej oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Mały odsetek uczniów mających za sobą inicjację alkoholową.
- Mały odsetek uczniów oraz dorosłych mieszkańców deklarujących występowanie w ich domu przemocy.

SŁABE STRONY

- Ujemny przyrost naturalny.
- Ujemne saldo migracji.
- Wysoki udział osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
- Wzrost liczby osób bezrobotnych.
- Znaczny udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Łańcuta, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.
- Wzrost liczby odnotowanych przestępstw związanych z zażywaniem narkotyków.
- Duża część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Miasta.
- Wysoki odsetek mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości.
- Duży odsetek uczniów stwierdzających występowanie na terenie ich szkoły zjawiska przemocy.
- Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol codziennie lub kilka razy w tygodniu.
- Duży odsetek mieszkańców wykonujących obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu.
- Niepokojący odsetek osób oceniających pozytywnie stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci lub niemających na ten temat wiedzy.
- Występowanie w dużej części rodzin zaniedbania wychowawczego dzieci i młodzieży ze strony rodziców.
- Ograniczony dostęp do wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga, psychologa) dla dzieci i młodzieży oraz brak perspektyw po zakończeniu edukacji.
- Występowanie wśród wielu dzieci i młodzieży agresji i przemocy.
- Stosunkowo wysoka dostępność do napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży.

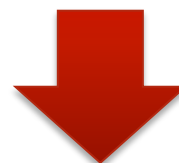

- Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
- Spadek liczby osób leczonych w poradni uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych związanych z alkoholem.
- Znacznie niższy odsetek uczniów mających kontakt z alkoholem, niż odsetek uczniów w całej Polsce.
- Funkcjonujący w Mieście Oddział Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży.
- Działające grupy Anonimowych Alkoholików.
- Prężnie działający MOPS.
- Liczny udział mieszkańców w akcjach charytatywnych organizowanych przez Burmistrza, MOPS i NGO.

SZANSE

- Pozyskanie środków unijnych na rozwój Miasta.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców.
- Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Doradztwo zawodowe w placówkach oświatowych.
- Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
- Rozwój turystyki poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych.
- Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach wspierania zatrudnienia.
- Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
- Dostęp mieszkańców do informacji na

ZAGROŻENIA

- Starzejące się społeczeństwo.
- Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych osób.
- Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.
- Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego.
- Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale bezrobotnych.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie skali problemu przemocy.

temat możliwych form pomocy
w przypadku problemów uzależnień
i przemocy.

3. MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Miasto Łańcut została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Miasto Łańcut dąży do niekonfliktowego rozwiązywania problemów wspólnoty, poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców; dostrzega potencjał tkwiący w lokalizacji, historii i mieszkańcach; wspiera lokalne inicjatywy, w szczególności: społeczne, kulturalne, edukacyjne i charytatywne. Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w brzmieniu:

*Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut jest –
uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do
budowania Miasta wspierającego i właściwie wykorzystującego aktywność oraz potencjał
społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań lokalnych.*

4. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem,
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż tylko jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami,
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji,

- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia,
- wzrost atrakcyjności miasta Łańcuta jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia,
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego,
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej,
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

5. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łańcuta mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenie koordynatora, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wyznaczonym przez Burmistrza Miasta Łańcuta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutcie.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest Miasto Łańcut na czele z Burmistrzem, pracownikami UM i jednostek podległych.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Plan komunikacji społecznej dokumentu

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowywania Burmistrzowi Miasta Łańcuta. Po uchwaleniu go przez Radę Miasta zostanie umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta.

6. MONITORING

Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Komendy Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, MKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez MOPS przy ścisłej współpracy z miastem Łańcut. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

7. EWALUACJA

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów Strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań Strategii oraz rozwiązywanie problemów.

7.1. ZAKRES EWALUACJI

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości i spójności.

7.2. SPOSÓB EWALUACJI

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

7.3. NARZĘDZIA EWALUACJI

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstotliwości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi,
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług),
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

7.4. OKRES EWALUACJI

Planuje się przeprowadzenie w 2027 roku ewaluacji końcowej, która będzie stanowić obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach Strategii działań.

8. OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie

tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyka, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskie działania instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnym od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym

modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców miasta Łańcuta i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Miasto – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Miasta.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców miasta Łańcuta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów

Spółecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

V. BIBLIOGRAFIA

1. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C> (dostęp: 29.07.2020 r.)
2. <http://www.polskawliczbach.pl> (dostęp: 29.07.2020 r.)
3. <https://bdl.stat.gov.pl> (dostęp: 29.07.2020 r.)
4. www.gov.pl/web/rodzina (dostęp: 29.07.2020 r.)
5. <https://ssdip.bip.gov.pl/> (dostęp: 29.07.2020 r.)
6. www.psychiatriapolska.pl (dostęp: 29.07.2020 r.)
7. <https://www.oke.krakow.pl/> (dostęp: 29.07.2020 r.)
8. <https://www.podkarpackie.kas.gov.pl/> (dostęp: 29.07.2020 r.)
9. Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019.
10. Diagnoza Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut.
11. Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
12. Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Łańcut w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2017/2018.
13. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
14. Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2016-2020.
15. Narodowy Spis Powszechny 2011.
16. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok.
17. Oniszczyk J. (red.) Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008 r.
18. Raport o stanie Gminy Miasto Łańcut za 2019 rok.
19. Sprawozdanie z działalności jednostki leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych za 2018 i 2019 rok.
20. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań w Gminie Miasto Łańcut za 2019 rok.
21. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcut za 2019 rok.

22. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok.
23. Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
24. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
25. Yaziji M., Doh J. Organizacje pozarządowe a korporacje, PWN, Warszawa 2011 r.

VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie miasta Łańcuta na tle powiatu łańcuckiego	14
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Łańcuta według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	20
Rysunek 3. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie miasta Łańcuta w latach 2017-2019	69
Rysunek 4. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w mieście Łańcucie, powiecie łańcuckim oraz województwie podkarpackim w 2019 roku.....	106

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba mieszkańców miasta Łańcuta z podziałem na płeć w latach 2017-2019.....	15
Tabela 2. Przyrost naturalny dla miasta Łańcuta w latach 2017-2019	16
Tabela 3. Migracje na pobyt stały według typu i kierunku w mieście Łańcucie.....	17
Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w mieście Łańcucie (stan na koniec 2019 roku)	19
Tabela 5. Edukacja przedszkolna w Łańcucie.....	25
Tabela 6. Edukacja szkolna w Łańcucie.....	26
Tabela 7. Szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania świetlic szkolnych w Łańcucie	27
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w mieście Łańcucie w latach 2016-2018	30
Tabela 9. Stan mieszkaniowego zasobu miasta Łańcuta w 2019 roku.....	31
Tabela 10. Ochrona zdrowia na terenie miasta Łańcuta w latach 2017-2019	35
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć	43
Tabela 12. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Łańcucie w latach 2017-2019.....	43
Tabela 13. Powody udzielania świadczeń w latach 2017-2019 roku – liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	44
Tabela 14. Liczba osób i osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w latach 2017-2019.....	44
Tabela 15. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2017-2019	48
Tabela 16. Rodziny niepełne z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2017-2019.....	48
Tabela 17. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2017-2019.....	49
Tabela 18. Liczba rodzin, osób w rodzinach i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017-2019	51
Tabela 19. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka w latach 2017-2019	57

Tabela 20. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	58
Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia w latach 2017-2019.....	58
Tabela 22. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019.....	58
Tabela 23. Liczba osób leczonych w poradni leczenia uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych w podziale na płeć i wiek w 2018 i 2019 roku.....	63
Tabela 24. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019	67
Tabela 25. Realizacja programów rekomendowanych przez PARPA na przestrzeni lat 2017-2019....	68
Tabela 26. Liczba osób leczonych w poradni uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych związanych z alkoholem w podziale na płeć i wiek w 2018 i 2019 roku	69
Tabela 27. Liczba interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu w mieście Łańcutie w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku.....	71
Tabela 28. Dane statystyczne na temat przemocy w Łańcutie dotyczące interwencji policyjnych.....	80
Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące rodzin, osób doświadczających oraz stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2019	81
Tabela 30. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019.....	82
Tabela 31. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA w Łańcutie w latach 2017-2019.....	83
Tabela 32. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019... ..	91
Tabela 33. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Łańcutie w latach 2018-2020 z podziałem na wiek.....	97
Tabela 34. Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w mieście Łańcutie w latach 2018-2020 (I kwartał)	99
Tabela 35. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2017-2019	104
Tabela 36. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2017-2019	107

Spis wykresów:

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców miasta Łańcuta.....	16
Wykres 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Łańcuta w latach 2017-2019.....	18
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019	18
Wykres 4. Dochody i wydatki Miasta ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)	21
Wykres 5. Dochody i wydatki Miasta na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	22

Wykres 6. Udział bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2019 (w procentach).....	23
Wykres 7. Poziom wykształcenia mieszkańców Łańcuta	24
Wykres 8. Ludność miasta Łańcuta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku.....	24
Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku uczniów z terenu miasta Łańcuta, powiatu łańcuckiego i województwa podkarpackiego.....	28
Wykres 10. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w mieście Łańcutcie w latach 2017-2019.....	41
Wykres 11. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019.....	42
Wykres 12. Liczba osób, którym przyznano świadczenie, liczba osób długotrwale pobierająca świadczenie w latach 2017-2019.....	42
Wykres 13. Wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2017-2019	45
Wykres 14. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2019.....	49
Wykres 15. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017-2019	50
Wykres 16. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019	51
Wykres 17. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	52
Wykres 18. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	57
Wykres 19. Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2017-2019.....	62
Wykres 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2017-2019	66
Wykres 21. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2017-2019	67
Wykres 22. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście Łańcutcie na przestrzeni lat 2017-2019.....	68
Wykres 23. Liczba odnotowanych przestępstw oraz osób podejrzanych związanych z zażywaniem narkotyków w mieście Łańcutcie w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku	71
Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej z powodu przemocy w rodzinie w latach 2017-2019	80

Wykres 25. Dane statystyczne dotyczące liczby zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2017-2019	81
Wykres 26. Liczba osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019	83
Wykres 27. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019 (w %).....	90
Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019	90
Wykres 29. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019.....	96
Wykres 30. Liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć w mieście Łańcucie w latach 2018-2020 .	96
Wykres 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na płeć w latach 2018-2020 - pod koniec I kwartału.....	98
Wykres 32. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w mieście Łańcucie w latach 2018-2020 (I kwartał).....	99
Wykres 33. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019	100
Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019.....	103
Wykres 35. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)	105
Wykres 36. Świadczenia pieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 roku i „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 roku	105
Wykres 37. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2019.....	106